

Ο ΠΕΡΙ ΤΗΣ ΠΡΟΣΤΑΣΙΑΣ ΤΟΥ ΑΝΤΑΓΩΝΙΣΜΟΥ ΝΟΜΟΣ ΤΟΥ 2022

Καταγγελία του Δρ. Π. Ν. εναντίον του Οργανισμού Ασφάλισης Υγείας

Επιτροπή Προστασίας του Ανταγωνισμού

κα Λουκία Χριστοδούλου

Πρόεδρος

κ. Ανδρέας Καρύδης

Μέλος

κ. Παναγιώτης Ουστάς

Μέλος

κ. Άριστος Αριστείδου Παλούζας

Μέλος

κ. Πολυνείκης-Παναγιώτης Χαραλαμπίδης

Μέλος

Ημερομηνία απόφασης: 18 Απριλίου 2022

ΑΠΟΦΑΣΗ

Α. ΙΣΤΟΡΙΚΟ

Αντικείμενο της υπό εξέταση υπόθεσης είναι η καταγγελία ημερομηνίας 11/11/2019 που υπέβαλε ο Δρ. Π. Ν. στην Επιτροπή εναντίον του Οργανισμού Ασφάλισης Υγείας (εφεξής ο «καταγγελλόμενος/ΟΑΥ») για παράβαση των άρθρων 3(1) και 6(1) του Νόμου.

Η Επιτροπή, σε συνεδρία της ημερομηνίας 21/11/2019, αφού εξέτασε την καταγγελία, ομόφωνα αποφάσισε ότι οι υποβληθείσες πληροφορίες ήταν ικανοποιητικές για την εξέταση της υποβληθείσας καταγγελίας και, ενεργώντας στη βάση των διατάξεων του άρθρου 35 των περί της Προστασίας του Ανταγωνισμού του 2008 και 2014, έδωσε οδηγίες στην Υπηρεσία της Επιτροπής (εφεξής η «Υπηρεσία») να διεξάγει προκαταρκτική έρευνα αναφορικά με πιθανολογούμενες παραβάσεις των άρθρων 3 και 6 των περί της Προστασίας του Ανταγωνισμού του 2008 και 2014 που περιέχονται στην καταγγελία και να καταθέσει σχετικό σημείωμα.

Η Επιτροπή, σε συνεδρία της ημερομηνίας 12/12/2019 προέβη στη διόρθωση εκ παραδρομής λάθους του πρακτικού της συνεδρίας της ημερομηνίας 21/11/2019, διαγράφοντας την 7^η παράγραφο η οποία εκ παραδρομής και/ή εκ λάθους παρείσφρησε στο κείμενο.

Στις 09/04/2020, η Υπηρεσία απέστειλε επιστολή στον καταγγέλλοντα με την οποία τον ενημέρωσε για την πρόθεσή της να κοινοποιήσει την καταγγελία στον καταγγελλόμενο και προς τούτο τον κάλεσε να προσδιορίσει τυχόν εμπιστευτικά στοιχεία.

Στις 21/05/2020, η Υπηρεσία απέστειλε υπενθυμητική επιστολή στον καταγγέλλοντα αναφορικά με το πιο πάνω θέμα.

Στις 31/05/2020, ο καταγγέλλων ενημέρωσε την Υπηρεσία ότι η καταγγελία και τα επισυνημμένα έγγραφα δεν εμπεριέχουν οποιεσδήποτε εμπιστευτικές πληροφορίες.

Στις 02/06/2020, η Υπηρεσία, στο πλαίσιο της προκαταρκτικής της έρευνας, απέστειλε στον καταγγελλόμενο ΟΑΥ ερωτηματολόγιο και επισύναψε την καταγγελία του Δρ. Π. Ν. για σκοπούς διευκόλυνσης.

Στις 29/06/2020, ο ΟΑΥ, μέσω των δικηγόρων του, αιτήθηκε παράταση 40 ημερών για την υποβολή των απαντήσεών του στο ερωτηματολόγιο της Υπηρεσίας. Η Υπηρεσία με επιστολή της ημερομηνίας 30/06/2020, ενημέρωσε τον καταγγελλόμενο ότι το αίτημά του έγινε αποδεκτό για υποβολή των απαντήσεών του μέχρι τις 31/07/2020.

Στις 29/07/2020, ο καταγγελλόμενος, μέσω των δικηγόρων του, αιτήθηκε νέα παράταση ενός μήνα για την υποβολή των απαντήσεών του στο ερωτηματολόγιο της Υπηρεσίας. Η Υπηρεσία με επιστολή της ενημέρωσε αυθημερόν τον καταγγελλόμενο ότι το αίτημά του έγινε αποδεκτό για υποβολή των απαντήσεών του μέχρι τις 31/08/2020.

Στις 08/09/2020, η Υπηρεσία απέστειλε υπενθυμητική επιστολή στον καταγγελλόμενο αναφορικά με τη λήξη της προθεσμίας της δεύτερης παράτασης που του χορηγήθηκε για την αποστολή των απαντήσεών του στο ερωτηματολόγιο της Υπηρεσίας και τον κάλεσε όπως αποστείλει τις απαντήσεις του το αργότερο μέχρι τις 11/09/2020.

Στις 09/09/2020, ο καταγγελλόμενος, μέσω των δικηγόρων του, αιτήθηκε νέα παράταση 20 ημερών για την υποβολή των απαντήσεών του στο ερωτηματολόγιο της Υπηρεσίας.

Η Υπηρεσία, με επιστολή της ημερομηνίας 09/09/2020, ενημέρωσε τον καταγγελλόμενο ότι το αίτημά του έγινε μερικώς αποδεκτό για υποβολή των απαντήσεών του μέχρι τις 21/09/2020.

Στις 21/09/2020, ο καταγγελλόμενος απέστειλε τις απαντήσεις στο ερωτηματολόγιο της Υπηρεσίας.

Στις 17/3/2021, η Υπηρεσία απέστειλε ερωτηματολόγιο προς το Υπουργείο Υγείας, του οποίου παραλήφθηκαν οι απαντήσεις στις 23/4/2021.

Η Υπηρεσία με την ολοκλήρωση της δέουσας προκαταρκτικής έρευνας υπέβαλε Έκθεση Ευρημάτων στην Επιτροπή ημερομηνίας 03/06/2021.

Η Επιτροπή, κατά τη συνεδρία της που πραγματοποιήθηκε στις 4/6/2021 μελέτησε την Έκθεση Ευρημάτων της Υπηρεσίας και ομόφωνα αποφάσισε όπως αναβάλει τη συζήτηση του θέματος για την επόμενη της συνεδρία.

Η Επιτροπή, στη συνεδρία της ημερομηνίας 10/06/2021, ομόφωνα κατέληξε στο προκαταρκτικό συμπέρασμα ότι ο ΟΑΥ δεν ενήργησε ως «επιχείρηση» για τους σκοπούς των περί της Προστασίας του Ανταγωνισμού του 2008 και 2014 στο πλαίσιο της παρούσας καταγγελίας και άρα δεν δύναται να προχωρήσει σε περαιτέρω εξέταση των κατ' ισχυρισμό παραβάσεων των περί της Προστασίας του Ανταγωνισμού του 2008 και 2014.

Ο Δρ. Π. Ν. ενημερώθηκε για τα ως άνω προκαταρκτικά συμπεράσματα της Επιτροπής με επιστολή ημερομηνίας 16/07/2021, με την οποία κλήθηκε να αποστείλει γραπτώς εντός είκοσι μία (21) ημερών τυχόν απόψεις και θέσεις του.

Ο Δρ. Π. Ν. με επιστολή του ημερομηνίας 04/08/2021 ζήτησε να επιθεωρήσει τον διοικητικό φάκελο της υπόθεσης και να λάβει και σχετικά φωτοαντίγραφα.

Η Επιτροπή, στη συνεδρία της ημερομηνίας 30/08/2021 μελέτησε την ως άνω επιστολή και σημείωσε ότι πρόσβαση στο διοικητικό φάκελο της υπόθεσης δίνεται μόνο κατά την εφαρμογή του άρθρου 17 των περί της Προστασίας του Ανταγωνισμού του 2008 και 2014 και άρα το αίτημα του καταγγέλλοντα δεν μπορεί να γίνει αποδεκτό.

Ο καταγγέλλων ενημερώθηκε σχετικά για την ως άνω απόφαση με επιστολή ημερομηνίας 14/09/2021, με την οποία κλήθηκε επίσης να προσκομίσει τις γραπτές του θέσεις επί των προκαταρκτικών συμπερασμάτων της Επιτροπής εντός νέας προθεσμίας είκοσι μία (21) ημερών από την κοινοποίηση της εν λόγω επιστολής.

Στις 21/09/2021, ο δικηγόρος του καταγγέλλοντα απέστειλε επιστολή προς την Επιτροπή με την οποία ζητούσαν νέα παράταση 60 ημερών.

Η Επιτροπή, σε συνεδρία της ημερομηνίας 28/09/2021, εξέτασε το αίτημα του δικηγόρου του καταγγέλλοντα και αποφάσισε να το κάνει εν μέρει αποδεκτό, καλώντας τον να αποστείλει τις θέσεις του καταγγέλλοντα μέχρι τις 02/11/2021.

Ο δικηγόρος του καταγγέλλοντα ενημερώθηκε σχετικά με επιστολή ημερομηνίας 29/09/2021.

Στις 12/10/2021, ο δικηγόρος του καταγγέλλοντα απέστειλε επιστολή προς την Επιτροπή με την οποία ζητούσε να τους δοθούν συγκεκριμένα έγγραφα του διοικητικού φακέλου της υπόθεσης, καθώς και επιπλέον παράταση της προθεσμίας και συγκεκριμένα με τρόπο ώστε να έχουν στη διάθεσή τους 35 ημέρες για να υποβάλουν τις θέσεις του από τη μέρα που θα τους δίνονταν τα αιτούμενα έγγραφα.

Η Επιτροπή, σε συνεδρία της ημερομηνίας 22/10/2021, εξέτασε την ως άνω επιστολή του δικηγόρου του καταγγέλλοντα και επανέλαβε ότι το αίτημά του για λήψη εγγράφων του διοικητικού φακέλου δεν μπορεί να γίνει αποδεκτό σύμφωνα με τα όσα έχουν αναφερθεί στην επιστολή ημερομηνίας 14/09/2021. Επίσης, η Επιτροπή έκανε αποδεκτό το νέο αίτημα του δικηγόρου του καταγγέλλοντα για παράταση της προθεσμίας υποβολής των γραπτών του θέσεων επί των προκαταρκτικών συμπερασμάτων της Επιτροπής δίνοντάς του νέα προθεσμία μέχρι τις 30/11/2021.

Ο δικηγόρος του καταγγέλλοντα ενημερώθηκε σχετικά με επιστολή ημερομηνίας 25/10/2021.

Στη συνέχεια, ο δικηγόρος του καταγγέλλοντα με επιστολή του ημερομηνίας 26/11/2021, τέσσερις (4) ημέρες πριν τη λήξη της προθεσμίας τους, αιτήθηκε νέα παράταση της προθεσμίας υποβολής των γραπτών τους θέσεων επί των προκαταρκτικών συμπερασμάτων της Επιτροπής μέχρι τις 28/01/2022.

Η Επιτροπή, σε συνεδρία της ημερομηνίας 06/12/2021 εξέτασε το ως άνω αίτημα του δικηγόρου του καταγγέλλοντα και το έκανε αποδεκτό, καλώντας τους να υποβάλλουν τις γραπτές τους θέσεις επί των προκαταρκτικών συμπερασμάτων της Επιτροπής μέχρι τις 28/01/2022.

Ο δικηγόρος του καταγγέλλοντα ενημερώθηκε σχετικά με επιστολή ημερομηνίας 22/12/2021.

Στις 28/01/2022, ήτοι την τελευταία ημέρα της προθεσμίας υποβολής των θέσεων του καταγγέλλοντα, ο δικηγόρος του καταγγέλλοντα απέστειλε εκ νέου επιστολή προς την Επιτροπή ζητώντας για πολλοστή φορά παράταση για την υποβολή των γραπτών του θέσεων επί των προκαταρκτικών συμπερασμάτων της Επιτροπής, αυτή τη φορά μέχρι τις 04/02/2022, με την αιτιολογία ότι ο καταγγέλλων δεν μπορούσε να ασχοληθεί με το σχέδιο απάντησης του δικηγόρου του λόγω φόρτου εργασίας.

Επομένως, έχοντας υπόψη το πιο πάνω ιστορικό και ιδίως το γεγονός ότι ο καταγγέλλων έλαβε επανειλημμένες παρατάσεις της προθεσμίας υποβολής των γραπτών του θέσεων επί των προκαταρκτικών συμπερασμάτων της Επιτροπής ημερομηνίας 10/6/2021, οι οποίες του είχαν κοινοποιηθεί με επιστολή στις 16/7/2021, το γεγονός ότι το συνολικό χρονικό διάστημα που είχε στη διάθεσή ήταν πέραν των 6 μηνών, η δε τελευταία παράταση που ζήτησε ήταν την τελευταία ημέρα της προθεσμίας υποβολής των θέσεων του, καθώς και ότι δεν απέστειλε εντέλει τις θέσεις ούτε καν μετά το πέρας της προθεσμίας που ο ίδιος είχε αιτηθεί με την τελευταία επιστολή του, ήτοι τις 4/02/2022, η Επιτροπή κατά τη συνεδρία της στις 9/2/2022 ομόφωνα αποφάσισε να προχωρήσει στην οριστικοποίηση των προκαταρκτικών συμπερασμάτων ημερομηνίας 10/06/2022.

Εν συνεχεία, ο καταγγέλλων ενημερώθηκε σχετικά για την προαναφερόμενη απόφαση της Επιτροπής με επιστολή ημερομηνίας 10/03/2022.

Η Επιτροπή σημειώνει ότι ο καταγγέλλων με επιστολή του ημερομηνίας 15/03/2022, ενημέρωσε την Επιτροπή ότι είχε αποστείλει τις γραπτές του θέσεις επί των προκαταρκτικών θέσεων της Επιτροπής με ηλεκτρονικό του μήνυμα ημερομηνίας 03/02/2022 και ζήτησε όπως ληφθούν υπόψη και εκδοθεί νέα απόφαση.

Σε συνεδρία ημερομηνίας 06/04/2022, η Επιτροπή, αφού έλαβε υπόψη τα όσα καταγράφονται στην επιστολή ημερομηνίας 15/3/2022, ομόφωνα αποφάσισε να δώσει οδηγίες στο Αρχείο όπως διερευνηθεί κατά πόσο λήφθηκε ή όχι το ηλεκτρονικό μήνυμα ημερομηνίας 11/3/2022 στο οποίο γίνεται αναφορά, ενημερώνοντας την αν έχει παραληφθεί και εάν ναι πότε έχει παραληφθεί, αναφέροντας λεπτομέρειες αναφορικά με τη λήψη ή μη αυτού.

Η βοηθός γραμματειακός λειτουργός της Υπηρεσίας, η οποία εκτελεί καθήκοντα ιδιαιτέρας της Προέδρου και των Μελών της Επιτροπής και διαχειρίζεται την ηλεκτρονική αλληλογραφία που αποστέλλεται προς την Επιτροπή, με σημειώμα της ημερομηνίας 08/04/2022 ενημέρωσε ότι η επιστολή του καταγγέλλοντα ημερομηνίας 11/03/2022, η οποία στάλθηκε μέσω ηλεκτρονικού ταχυδρομείου, είχε τεθεί σε καραντίνα αυτομάτως από το σύστημα της κυβερνητικής ηλεκτρονικής αλληλογραφίας που χειρίζεται το Τμήμα Πληροφορικής για το λόγο ότι θεωρήθηκε ως μη αναγνωρίσιμο μήνυμα και γι' αυτόν το λόγο δεν είχε γίνει αντιληπτή από το Αρχείο.

Η Επιτροπή επιλαμβάνεται το θέμα εν προκειμένω και σημειώνει ότι η βοηθός γραμματειακός λειτουργός της Υπηρεσίας, επιβεβαίωσε κατ' ιδίαν την Επιτροπή ότι και το ηλεκτρονικό μήνυμα ημερομηνίας 03/2/2022 με τις γραπτές θέσεις του καταγγέλλοντα, είχε επίσης τεθεί σε καραντίνα αυτομάτως από το σύστημα της κυβερνητικής ηλεκτρονικής αλληλογραφίας που χειρίζεται το Τμήμα Πληροφορικής και ως εκ τούτου δεν είχε γίνει από μέρους της αντιληπτή η λήψη του κατά τη διαχείριση της ηλεκτρονικής αλληλογραφίας που αποστέλλεται προς την Επιτροπή.

Παρά τα όσα προαναφέρθηκαν, εφόσον ο καταγγέλλων απέστειλε τις θέσεις του επί των προκαταρκτικών συμπερασμάτων της Επιτροπής εντός της ταχθείσας προθεσμίας, ευκαιρία που του δόθηκε από την Επιτροπή στο πλαίσιο της διακριτικής της ευχέρειας και προς ολοκλήρωση των διαδικασιών της, αλλά ένεκα προβλήματος του συστήματος της κυβερνητικής ηλεκτρονικής αλληλογραφίας δεν κατέστη δυνατό να γίνουν αντιληπτές ώστε να ληφθούν υπόψη στην απόφαση της Επιτροπής, καθότι τέθηκαν σε καραντίνα, η Επιτροπή κρίνει ορθό και δίκαιο υπό τις περιστάσεις όπως για σκοπούς διαφάνειας και πληρότητας της διαδικασίας της εξεταστούν από μέρους της οι γραπτές θέσεις του καταγγέλλοντα ημερομηνίας 3/02/2022 και συνακόλουθα συνεκτιμηθούν στην τελική της απόφαση.

Η Επιτροπή, αφού μελέτησε ενδελεχώς όλα τα ενώπιον της στοιχεία, που βρίσκονται καταχωρισμένα εντός του διοικητικού φακέλου της καταγγελίας και τις θέσεις του καταγγέλλοντα επί των προκαταρκτικών συμπερασμάτων της Επιτροπής, ομόφωνα αποφάσισε ως εξής:

B. ΕΜΠΛΕΚΟΜΕΝΑ ΜΕΡΗ

1. Δρ. Π. Ν.

Ο Δρ. Π. Ν. είναι κάτοχος διδακτορικού τίτλου (Ph.D.) από τη Σχολή Κλινικής Ιατρικής του Πανεπιστημίου Cambridge, φέρει τους επαγγελματικούς τίτλους του Chartered Scientist (CSci), Fellow of the Institute of Biomedical Science (FIBMS) και European Specialist in Laboratory Medicine (EuSplM) και έχει εκπαίδευση και στην κολποσκοπηση. Από το 1998 μέχρι σήμερα εργάζεται ως διευθυντής κλινικού εργαστηρίου και από το 2001 είναι εγγεγραμμένος διευθυντής κλινικού εργαστηρίου σε όλους τους τομείς εργασιών του κλινικού εργαστηρίου και δικαιούται να διεξάγει όλο το εύρος εργασιών κλινικού εργαστηρίου, όπως καθορίζεται από την σε ισχύ νομοθεσία (Νόμος 132/88 και ΚΔΠ 124/90).

Στο πλαίσιο αυτό παρέχει τις ακόλουθες υπηρεσίες:

(α) Γυναικολογική εξέταση, δειγματοληψία και σχετικό consultation.

(β) Εργαστηριακό μέρος των τεστ που αφορούν οι γυναικολογικές δειγματοληψίες (Τεστ Παπανικολάου, κυτταρολογία υγρής φάσης, HPV DNA test, εξετάσεις για άλλα λοιμώδη νοσήματα).

(γ) Κολποσκοπηση και/ή VIA (Visual Inspection with Acetic acid).

(δ) Άλλες εξετάσεις (π.χ. αίματος).

2. Οργανισμός Ασφάλισης Υγείας (ΟΑΥ)

Ο ΟΑΥ αποτελεί νομικό πρόσωπο δημοσίου δικαίου, το οποίο συστάθηκε δυνάμει του περί Γενικού Συστήματος Υγείας Νόμου 89(Ι)/2001, όπως εκάστοτε τροποποιείται (εφεξής «ο Νόμος του ΓεΣΥ»).

Σκοπός του ΟΑΥ, σύμφωνα με το Νόμο του ΓεΣΥ, είναι η εφαρμογή και η υλοποίηση του Γενικού Συστήματος Υγείας (εφεξής «το ΓεΣΥ»). Ο Νόμος καθορίζει τη φιλοσοφία, την αρχιτεκτονική και τα βασικά χαρακτηριστικά του ΓεΣΥ.

Ο ΟΑΥ διοικείται από 13μελές Διοικητικό Συμβούλιο, το οποίο διαχειρίζεται την περιουσία και τους πόρους του Οργανισμού και τον οποίο εκπροσωπεί ενώπιον κάθε αρχής. Το Διοικητικό Συμβούλιο απαρτίζεται από εκπροσώπους της Κυβέρνησης, των Εργοδοτών, των Συντεχνιών και των ασθενών. Το Διοικητικό Συμβούλιο διορίζεται από το Υπουργικό Συμβούλιο. Ο ΟΑΥ εποπτεύεται από την Κυβέρνηση μέσω του αρμόδιου Υπουργού, ο οποίος, σύμφωνα με τις διατάξεις του Νόμου του ΓεΣΥ, είναι ο Υπουργός Υγείας.

Οι αρμοδιότητές του ΟΑΥ καθορίζονται στο άρθρο 4 του Νόμου του ΓεΣΥ, οι οποίες μεταξύ άλλων είναι:

(α) η διαχείριση του Ταμείου Ασφάλισης Υγείας,

(β) η εξασφάλιση της ισότιμης πρόσβασης και παροχής στους δικαιούχους, των προβλεπόμενων από τον Νόμο υπηρεσιών φροντίδας υγείας, χωρίς οποιοσδήποτε διακρίσεις·

(γ) να συμβάλλεται με τους παροχείς υπηρεσιών φροντίδας υγείας (εφεξής «οι παροχείς»), σύμφωνα με τις διατάξεις του Νόμου·

(δ) να προβαίνει σε κάθε άλλη πράξη ή ενέργεια, η οποία είναι συναφής με τις πιο πάνω αρμοδιότητες·

(ε) να ασκεί οποιοσδήποτε άλλες αρμοδιότητες προβλέπονται σε επιμέρους διατάξεις του Νόμου και σε οποιοσδήποτε δυνάμει αυτού εκδιδόμενους Κανονισμούς ή εσωτερικούς κανονισμούς ή Αποφάσεις.

Γ. ΑΝΤΙΚΕΙΜΕΝΟ ΤΗΣ ΚΑΤΑΓΓΕΛΙΑΣ

Σύμφωνα με την καταγγελία του Δρ. Π. Ν., ο οποίος είναι ο διευθυντής κλινικού εργαστηρίου, ο ΟΑΥ παραβαίνει τα άρθρα 3(1) και 6(1) του Νόμου, εφόσον με τις πρακτικές του τον αποκλείει από τη σχετική αγορά της παροχής υπηρεσιών γυναικολογικών εξετάσεων, δειγματοληψίας και συμβουλευτικής (consultation) στο πλαίσιο του ΓΕΣΥ, παρά το γεγονός ότι, όπως ισχυρίζεται ο ίδιος, κατέχει άδεια σε όλους τους τομείς που αναγνωρίζονται από το Συμβούλιο Κλινικών Εργαστηρίων και έχει το δικαίωμα να διεξάγει όλες τις εξετάσεις σε βιολογικά δείγματα με σκοπό τη συλλογή πληροφοριών για την πρόληψη, διάγνωση και παρακολούθηση ασθενειών.

Επίσης, σύμφωνα με τον καταγγέλλοντα, η γυναικολογική δειγματοληψία δεν είναι ιατρική πράξη, όπως επιβεβαιώνεται στις Ευρωπαϊκές Κατευθυντήριες Γραμμές και τις Διεθνείς Οδηγίες, ενώ περαιτέρω, για τη γυναικολογική εξέταση και δειγματοληψία, οποιαδήποτε γυναίκα έχει το δικαίωμα να προσέλθει κατευθείαν στο κλινικό εργαστήριο για εξετάσεις χωρίς παραπεμπτικό γιατρού.

Η συμβουλευτική (consultation) που παρέχεται σε μία γυναίκα κατά την επίσκεψή της στον γυναικολογικό εξεταστή και δειγματοληπτή αποτελεί μέρος των συνήθων εργασιών του κλινικού εργαστηρίου, σύμφωνα με το πρότυπο για διαπίστευση εργαστηρίων EN ISO 15189 και ο Δρ. Π. Ν. επισημαίνει ότι διεκδικεί να λαμβάνει την ίδια αμοιβή με την αμοιβή που παρέχει ο ΟΑΥ στους ιατρούς μαιευτήρες γυναικολόγους. Επίσης, ο Δρ. Π. Ν. προσθέτει ότι έχει όλα τα εχέγγυα για να κάνει αυτές τις εξετάσεις και αυτό αποδεικνύεται και από το γεγονός ότι διαθέτει και εκπαίδευση στην κολποσκόπηση, μια πιο πολύπλοκη διαδικασία που υπολογίζει ότι η πλειοψηφία των ιατρών μαιευτήρων-γυναικολόγων δεν την διαθέτουν.

Πιο συγκεκριμένα, ο καταγγέλλων ισχυρίζεται ότι ο ΟΑΥ ενεργεί ως ένα μεγάλο ασφαλιστικό ταμείο υγείας, το οποίο έχει δεσπόζουσα θέση, καθώς λαμβάνει εισφορές που είναι υποχρεωτικές από όλους όσους έχουν εισοδήματα στην Κύπρο και παρέχει υπηρεσίες υγείας σε όσους δικαιούχους εγγραφούν στο ΓεΣΥ, ενώ όλα τα άλλα ασφαλιστικά ταμεία υγείας (ιδιωτικά) βασίζονται στην εθελοντική εγγραφή μελών σε αυτά και αναλόγως συμβολαίου σε σχετικές καλύψεις και παροχές υπηρεσιών υγείας. Ο ΟΑΥ κατέχει δεσπόζουσα θέση στην αγορά, έχοντας ήδη την πλειοψηφία της παρεχόμενης υπηρεσίας για την οποία γίνεται η καταγγελία (γυναικολογική εξέταση, δειγματοληψία και σχετικό consultation) υπό τον έλεγχό του.

Σύμφωνα με τον καταγγέλλοντα, ο ΟΑΥ εφαρμόζει ανόμοιους όρους για ισοδύναμες συναλλαγές κατά παράβαση των άρθρων 3(1)(δ) και 6(1)(γ) του Νόμου μέσω του όρου ότι αυτός που θα παρέχει τις υπηρεσίες (γυναικολογική εξέταση, δειγματοληψία και σχετικό consultation) πρέπει να είναι ιατρός μαιευτήρας-γυναικολόγος και όχι οποιοσδήποτε άλλος επαγγελματίας υγείας, αν και ο ΟΑΥ γνωρίζει ότι τις ίδιες και ίσως καλύτερης ποιότητας υπηρεσίες μπορεί και δικαιούται να τις παρέχει νόμιμα ο Δρ. Π. Ν., ο οποίος μεταξύ άλλων καθιέρωσε την ανώδυνη γυναικολογική δειγματοληψία στην Κύπρο (πλύση τραχήλου με ορό), ενώ οι περισσότεροι ιατροί χρησιμοποιούν τη μέθοδο της επώδυνης δειγματοληψίας (τραχηλικού επιχρίσματος).

Επίσης, ο καταγγέλλων ισχυρίστηκε ότι ο ΟΑΥ δρα κατά παράβαση του άρθρου 6(1)(α) του Νόμου με τον καθορισμό αθέμιτων τιμών αγοράς, καθώς μία γυναίκα μπορεί να προμηθευτεί την υπηρεσία «Τεστ Παπανικολάου» με κόστος μόνο 6 Ευρώ από τους επαγγελματίες υγείας που ευνόησε ο ΟΑΥ δίνοντάς τους πρόσθετη αμοιβή περίπου 102 Ευρώ, ενώ την ίδια υπηρεσία μπορεί να την προμηθευτεί από τον καταγγέλλοντα μόνο ιδιωτικά προς περίπου 120 Ευρώ. Αυτό δικαιούται ο ΟΑΥ να το πράττει σε όσους δεν έχουν συμβληθεί μαζί του, όχι όμως στον καταγγέλλοντα, ο οποίος είναι ήδη συμβεβλημένος μαζί του και δήλωσε την πρόθεσή του να παρέχει αυτές τις υπηρεσίες, οι οποίες αποτελούσαν ένα πολύ μεγάλο μέρος των εργασιών του. Επίσης, τίθεται ο ισχυρισμός ότι η τιμή από 87 Ευρώ αυξήθηκε σε 102 Ευρώ, ώστε τα 15 Ευρώ να δίνονται από τον μαιευτήρα-γυναικολόγο σε υπερβολάβο για την ανάλυση του Τεστ Παπανικολάου, ο οποίος όμως δεν είναι συμβεβλημένος με το ΓεΣΥ και με αυτό τον τρόπο αποκλείστηκε πάλι ο καταγγέλλων.

Στην καταγγελία τίθεται επίσης ο ισχυρισμός ότι ο ΟΑΥ δρα κατά παράβαση του άρθρου 6(1)(β) του Νόμου, περιορίζοντας τη διάθεση μίας υπηρεσίας προ ζημία των καταναλωτών, καθώς ο καταγγέλλων είναι ίσως ο μόνος επαγγελματίας υγείας που εφαρμόζει το Τεστ Παπανικολάου με ανώδυνη δειγματοληψία και τον αποκλείει ο ΟΑΥ από την αγορά αυτή. Περαιτέρω, σύμφωνα με τον καταγγέλλοντα, ο ΟΑΥ δρα κατά παράβαση του άρθρου 6(1)(β) του Νόμου, εφόσον θα μπορούσε να παρέχει ως εναλλακτική επιλογή ένα co-testing ανά τριετία (με κόστος 80 Ευρώ ανά γυναίκα και αριθμό περιστατικών καρκίνου τραχήλου μήτρας ≤ 0.5 cancers per 100,000 women per year), ενώ παρέχεται μόνο ετήσιο Τεστ Παπανικολάου (με κόστος 102 Ευρώ ανά γυναίκα και αριθμό περιστατικών καρκίνου τραχήλου μήτρας ≥ 5.0 cancers per 100,000 women per year).

Δ. ΓΕΓΟΝΟΤΑ/ΣΤΟΙΧΕΙΑ ΔΙΟΙΚΗΤΙΚΟΥ ΦΑΚΕΛΟΥ

1. Στοιχεία από καταγγέλλοντα

Ο καταγγέλλων αναφέρει στην καταγγελία του ότι είναι συμβεβλημένος με τον καταγγελλόμενο ως παροχέας υπηρεσιών υγείας στην κατηγορία «Εργαστήριο». Συνεπώς, ο καταγγέλλων σημείωσε ότι είναι συνεργάτης και/ή πελάτης του ΟΑΥ, αφού ο ΟΑΥ πληρώνει για υπηρεσίες που παρέχει ο καταγγέλλων σε δικαιούχους του ΓεΣΥ.

Σύμφωνα με την καταγγελία, το σχετικό προϊόν/υπηρεσία είναι η γυναικολογική εξέταση με κολποδιαστολέα (speculum), η λήψη κολποτραχηλικών δειγμάτων και το σχετικό consultation (λήψη ιστορικού, επιστημονική ερμηνεία των αποτελεσμάτων προηγούμενων αναλύσεων και λαμβάνοντας υπόψη όλα τα δεδομένα η σύσταση προς τη γυναίκα όσον αφορά το σε ποιες εξετάσεις ρουτίνας και σε ποιες εξετάσεις για λοιμώδη νοσήματα δέον όπως υποβληθεί).

Ο καταγγέλλων επεσήμανε επίσης ότι μέχρι τη διατάραξη του ανταγωνισμού που προκάλεσε ο καταγγελλόμενος ΟΑΥ, υπήρχε υγιής ανταγωνισμός στη σχετική αγορά με τον κάθε επαγγελματία υγείας που παρείχε το εν λόγω προϊόν να καθορίζει τις δικές του χρεώσεις και να έχει τις δικές του πελάτισσες, οι περισσότερες εκ των οποίων επανέρχονταν στον

ίδιο παροχέα για επανάληψη αγοράς του προϊόντος σε τακτά χρονικά διαστήματα και ανάλογα με το βαθμό ικανοποίησής τους, συνέστησαν και σε άλλες γυναίκες το συγκεκριμένο παροχέα.

Μέχρι τη διατάραξη του ανταγωνισμού από τον ΟΑΥ υπήρχε η δυνατότητα σε κάθε ενδιαφερόμενο επαγγελματία υγείας να εισχωρήσει στην εν λόγω αγορά. Μετά τη διατάραξη του ανταγωνισμού από τον ΟΑΥ υπάρχει μόνο η ευχέρεια σε νέους ιατρούς μαιευτήρες γυναικολόγους να εισχωρήσουν στην εν λόγω αγορά, απαγορεύεται όμως σε οποιοσδήποτε άλλους επαγγελματίες υγείας να το πράττουν και αποκλείεται ο καταγγέλλων από την εν λόγω αγορά. Αναφέρεται επίσης ότι ο καταγγέλλων για πολλά χρόνια παρείχε το εν λόγω προϊόν ως την κύρια επαγγελματική δραστηριότητα του και άρα θεωρεί ότι ο αποκλεισμός του από τον ΟΑΥ δεν παραβιάζει μόνο τον Ανταγωνισμό, αλλά είναι και αντισυνταγματικός λόγω παραβίασης του δικαιώματος στην εργασία, σύμφωνα με το άρθρο 25 του Συντάγματος.

Σύμφωνα με τον καταγγέλλοντα, δεν υπάρχουν επαρκή υποκατάστατα του προϊόντος. Το προϊόν θα μπορούσε να χωριστεί σε τρία μέρη, δύο εκ των οποίων είναι το μέρος της συμβουλευτικής (consultation) και το μέρος της δειγματοληψίας. Τα δύο αυτά μέρη δεν έχουν υποκατάστατα. Όσον αφορά το τρίτο μέρος του προϊόντος που είναι η γυναικολογική εξέταση στις περισσότερες περιπτώσεις και αυτό το μέρος δεν έχει υποκατάστατα και/ή τα υποκατάστατα είναι υποδεέστερα.

Σύμφωνα με τον καταγγέλλοντα, ως αποτέλεσμα της λειτουργίας του ΓεΣΥ αυξήθηκε ο αριθμός της υπηρεσίας για την οποία γίνεται η παρούσα καταγγελία (γυναικολογική εξέταση, δειγματοληψία και σχετικό consultation) σε βαθμό που μπορεί να διπλασιάστηκε, δηλαδή μπορεί ολόκληρος ο γυναικείος πληθυσμός να υποβάλλεται ετήσια σε αυτή την υπηρεσία και άρα να παρέχονται περίπου 300,000 κομμάτια της υπηρεσίας ετήσια. Και λόγω της τεράστιας διαφοράς στο συνολικό κόστος των υπηρεσιών σταδιακά όλες οι γυναίκες προτιμούν να υποβάλλονται σε αυτή την υπηρεσία σε επαγγελματίες υγείας που είναι συμβεβλημένοι με τον ΟΑΥ και τους οποίους ο ΟΑΥ καθορίζει ως παροχείς της συγκεκριμένης υπηρεσίας. Ως αποτέλεσμα ένας αυξανόμενος αριθμός ιατρών μαιευτήρων- γυναικολόγων συμβάλλεται με τον ΟΑΥ. Είναι δε βέβαιο ότι ο ΟΑΥ κατέχει δεσποζούσα θέση έχοντας ήδη την πλειοψηφία της εν λόγω υπηρεσίας υπό τον έλεγχο του.

Ο καταγγέλλων σημείωσε ότι εξασκεί το επάγγελμα του διευθυντή κλινικού εργαστηρίου και κατέχει άδεια σε όλους τους τομείς που αναγνωρίζονται από το Συμβούλιο Κλινικών Εργαστηρίων (βιοχημεία, αιματολογία, ανοσολογία, μικροβιολογία), άρα έχει το δικαίωμα να διεξάγει όλες τις εξετάσεις σε βιολογικά δείγματα με σκοπό τη συλλογή πληροφοριών για την πρόληψη, διάγνωση και παρακολούθηση ασθενειών (Νόμος 132/88). Η γυναικολογική δειγματοληψία δεν είναι ιατρική πράξη, όπως επιβεβαιώνεται στις Ευρωπαϊκές Κατευθυντήριες Γραμμές (European Guidelines for Quality Assurance in Cervical Cancer Screening, 2nd edition, 2008, σελ. 31) και τις Διεθνείς Οδηγίες (Comprehensive Cervical Cancer Control: A Guide to Essential Practice, 2nd Edition, World Health Organisation, 2014, σελ. 122). Περαιτέρω λόγω του ότι η γυναικολογική εξέταση και δειγματοληψία διεξάγεται στα πλαίσια εξετάσεων ρουτίνας (check up) και/ή εξετάσεων για λοιμώδη νοσήματα, δικαιούται μια γυναίκα να προσέλθει κατευθείαν στο κλινικό εργαστήριο για να υποβληθεί σε αυτές τις εξετάσεις χωρίς παραπεμπτικό ιατρού (ΚΔΠ 124/90).

Σημείωσε επίσης ότι η συμβουλευτική (consultation) που παρέχεται σε μία γυναίκα κατά την επίσκεψη της στον γυναικολογικό εξεταστή και δειγματολήπτη αποτελεί μέρος των συνήθων εργασιών του κλινικού εργαστηρίου σύμφωνα με το πρότυπο για διαπίστευση εργαστηρίων EN ISO 15189 και σίγουρα το επιστημονικό consultation που παρέχει ένας διδάκτωρ ιατρικής σχολής όπως ο καταγγέλλων είναι ανώτερο του ιατρικού consultation που παρέχει ένας πτυχιούχος ιατρικής σχολής (ιατρός μαιευτήρας γυναικολόγος), παρά ταύτα αυτό που διεκδικεί ο καταγγέλλων είναι να λαμβάνει την ίδια αμοιβή για το επιστημονικό consultation που παρέχει, με την αμοιβή που δίνει ο ΟΑΥ στους ιατρούς μαιευτήρες γυναικολόγους για το αντίστοιχο ιατρικό consultation.

Ο καταγγέλλων σημείωσε περαιτέρω ότι το γεγονός ότι έχει όλα τα εχέγγυα για να κάνει αυτές τις εξετάσεις αποδεικνύεται και από το ότι διαθέτει και εκπαίδευση στην κολποσκόπηση, που είναι μια πιο πολύπλοκη διαδικασία από την απλή γυναικολογική εξέταση και δειγματοληψία, και προϋποθέτει ότι πρώτα κάποιος μαθαίνει να κάνει την απλή γυναικολογική εξέταση και μετά την κολποσκόπηση. Ο καταγγέλλων υπολογίζει ότι σήμερα η πλειοψηφία των ιατρών μαιευτήρων-γυναικολόγων δεν διαθέτουν εκπαίδευση στην κολποσκόπηση, παρά ταύτα, ο ΟΑΥ ενώ όφειλε να θέσει ως όρο ότι αυτοί που θα παρέχουν κολποσκόπηση στα πλαίσια του ΓεΣΥ πρέπει να κατέχουν σχετικό πιστοποιητικό εκπαίδευσης, έβαλε ως όρο ότι πρέπει να είναι ιατροί μαιευτήρες γυναικολόγοι, αποκλείοντας και πάλι τον καταγγέλλοντα. Ο καταγγέλλων σύναψε σύμβαση με τον ΟΑΥ στις 24/05/2019, σύμφωνα με την οποία (άρθρο 4.1) ο ΟΑΥ του ανέθεσε να διεξάγει «*όλες τις υπηρεσίες... από Εργαστήριο σε Δικαιούχους... όπως καθορίζονται από τον Νόμο, τους Κανονισμούς,...*». Όμως ο ΟΑΥ τοποθέτησε την επίδικη υπηρεσία αποκλειστικά στις δραστηριότητες των ιατρών μαιευτήρων-γυναικολόγων και όχι και στις δραστηριότητες των εργαστηρίων με αποτέλεσμα να αποκλείσει τον καταγγέλλοντα. Σύμφωνα με τον καταγγέλλοντα, αυτό το έπραξε ενώ είχε προειδοποιηθεί με επιστολές ημερομηνίας 03/07/2018 και 15/11/2018 και με ηλεκτρονικό μήνυμα ημερομηνίας 01/03/2019 καθώς και με επιστολή του δικηγόρου του ημερομηνίας 24/04/2019, στην οποία επισυνάφθηκαν οι εν λόγω επιστολές.

Σύμφωνα με τον καταγγέλλοντα, είναι προφανές ότι ο ΟΑΥ εφαρμόζει ανόμοιους όρους για ισοδύναμες συναλλαγές κατά παράβαση των άρθρων 3(1)(δ) και 6(1)(γ) του Νόμου. Για την περίπτωση γυναικολογικής εξέτασης (μαζί με το consultation και τη δειγματοληψία) για check up (Τεστ Παπανικολάου, κυτταρολογία υγρής φάσης, HPV DNA test) και/ή για λοιμώδη νοσήματα (π.χ. καλλιέργειες ή DNA τεστ για ουρογεννητικές λοιμώξεις) ο ΟΑΥ εφαρμόζει τον ανόμοιο όρο ότι «*αυτός που θα παρέχει τις υπηρεσίες αυτές πρέπει να είναι ιατρός μαιευτήρας γυναικολόγος*», ενώ ο ΟΑΥ γνωρίζει ότι τις ίδιες και ίσως και καλύτερης ποιότητας υπηρεσίες μπορεί και δικαιούται να τις παρέχει νόμιμα και ο καταγγέλλων, ο οποίος ως διδάκτωρ της Σχολής Κλινικής Ιατρικής του Πανεπιστημίου Cambridge και ως Ευρωπαίος Ειδικός στην Εργαστηριακή Ιατρική έχει τα εξής πλεονεκτήματα: Είναι ο επιστήμονας που καθιέρωσε την ανώδυνη γυναικολογική δειγματοληψία στην Κύπρο (πλύση τραχήλου με ορό) την οποία εφαρμόζει ο ίδιος προσωπικά και ορισμένοι ιατροί μαιευτήρες γυναικολόγοι συνεργάτες του, ενώ οι περισσότεροι ιατροί μαιευτήρες γυναικολόγοι χρησιμοποιούν τη μέθοδο της επώδυνης δειγματοληψίας (τραχηλικού επιχρίσματος). Μπορεί να συμβουλευθεί καλύτερα τη γυναίκα ποια είναι τα καταλληλότερα τεστ στα οποία είναι χρήσιμο να υποβληθεί. Γνωρίζει καλύτερα τι είδους δείγμα χρειάζεται να ληφθεί για το κάθε τεστ, ενώ

ο ιατρός θα πρέπει να συνεννοείται με το εργαστήριο για να μάθει τι είδους δείγμα χρειάζεται. Κάνει ο ίδιος και τις αναλύσεις των δειγμάτων, άρα το δείγμα δεν χρειάζεται μεταφορά.

Σύμφωνα με τον καταγγέλλοντα, η όλη συμπεριφορά του ΟΑΥ στην παρούσα υπόθεση παραβιάζει γενικότερα τη Νομοθεσία για τον Ανταγωνισμό, και ως παραδείγματα αναφέρονται τα εξής:

(α) Το γεγονός ότι με την έναρξη λειτουργίας του ΓεΣΥ μια γυναίκα μπορεί να προμηθευτεί την υπηρεσία «Τεστ Παπανικολάου» με κόστος μόνο €6 από τους επαγγελματίες υγείας που ευνόησε ο ΟΑΥ δίνοντας τους πρόσθετη αμοιβή περίπου €102, ενώ την ίδια υπηρεσία μπορεί να την προμηθευτεί από τον καταγγέλλοντα μόνο ιδιωτικά προς περίπου €120 (λόγω του ότι ο ΟΑΥ αρνείται να πληρώνει τον καταγγέλλοντα για αυτή την υπηρεσία), αυτό παραβιάζει το άρθρο 6(1)(α) του Νόμου, πρόκειται δηλαδή για καθορισμό αθέμιτων τιμών αγοράς. Ο ΟΑΥ μπορεί να δικαιούται να πράττει αυτό μόνο σε όσους επαγγελματίες υγείας δεν συμβάλλονται μαζί του, δεν έχει όμως το δικαίωμα να το πράττει στον καταγγέλλοντα, ο οποίος συμβλήθηκε μαζί του από πριν την έναρξη λειτουργίας του ΓΕΣΥ και δήλωσε από αρκετό καιρό προηγουμένως την πρόθεση του να παρέχει και αυτές τις υπηρεσίες, επισημαίνοντας ότι οι συγκεκριμένες υπηρεσίες αποτελούσαν πάνω από 90% του κύκλου εργασιών του.

(β) Το γεγονός ότι ο καταγγέλλων είναι ίσως ο μόνος επαγγελματίας υγείας που εφαρμόζει το Τεστ Παπανικολάου με ανώδυνη δειγματοληψία και ο ΟΑΥ τον αποκλείει από την αγορά, παραβιάζει το άρθρο 6(1)(β), πρόκειται για περιορισμό της διάθεσης μιας υπηρεσίας προς ζημιά των καταναλωτών.

(γ) Το γεγονός ότι ο ΟΑΥ φέρεται να παρέχει στις γυναίκες μόνο ετήσιο Τεστ Παπανικολάου (με κόστος €102 ανά γυναίκα και αριθμό περιστατικών καρκίνου τραχήλου μήτρας >5.0 cancers per 100,000 women per year), ενώ σε συνεργασία με το Δρα Π. Ν. θα μπορούσε να παρέχει ως εναλλακτική επιλογή ένα co-testing ανά τριετία (με κόστος €80 ανά γυναίκα και αριθμό περιστατικών καρκίνου τραχήλου μήτρας <0.5 cancers per 100,000 women per year) παραβιάζει το άρθρο 6(1)(β), πρόκειται για περιορισμό της διάθεσης μιας υπηρεσίας προς ζημιά των καταναλωτών.

Ο καταγγέλλων σημείωσε περαιτέρω ότι ο ΟΑΥ δημοσίευσε στην ιστοσελίδα του καταλόγους δραστηριοτήτων ιατρών μαιευτήρων γυναικολόγων στους οποίους περιέλαβε την υπηρεσία της γυναικολογικής εξέτασης, δειγματοληψίας και σχετικού consultation με ενδεικτική συνολική αμοιβή αρχικά €87 και αργότερα €102. Ο καταγγέλλων είχε αποστείλει επιστολή ημερομηνίας 27/05/2019 στον ΟΑΥ ζητώντας όπως με βάση τη σύμβαση που συνάψαν, ο ΟΑΥ όφειλε να του παραχωρήσει διαδικτυακή πρόσβαση για να καταχωρεί τα αποτελέσματα και τις απαιτήσεις πληρωμής του για τις υπηρεσίες γυναικολογικής εξέτασης, συμβουλευτικής, δειγματοληψίας και τις συνεπακόλουθες εργαστηριακές εξετάσεις. Οι εν λόγω υπηρεσίες μπορεί να περιγράφηκαν από τον ΟΑΥ με διάφορους άλλους χαρακτηρισμούς, όμως αυτό επισημάνθηκε από τον καταγγέλλοντα και τελικά αναγνωρίστηκε από τον ΟΑΥ, ο οποίος εφύρε Κυπριακούς Κωδικούς για τις εν λόγω υπηρεσίες, ενώ είχε δεσμευτεί ενώπιον της Βουλής ότι θα χρησιμοποιούσε διεθνείς κωδικούς (και στην πράξη χρησιμοποίησε Αμερικανικούς κωδικούς). Σύμφωνα με τον καταγγέλλοντα, ο ΟΑΥ το έπραξε αυτό διότι ενώ διεθνώς το Τεστ Παπανικολάου και οι άλλες εξετάσεις (υγρή κυτταρολογία κ.ά.) είναι υπηρεσίες Εργαστηρίου και φέρουν κωδικούς Εργαστηρίου, για αυτό ο ΟΑΥ αρχικά προσπάθησε να βάλει άλλες παραπλανητικές περιγραφές και ακολούθως εφύρε δικούς του «κυπριακούς» κωδικούς με μοναδικό σκοπό και αποτέλεσμα τον αποκλεισμό του καταγγέλλοντα από του να παρέχει αυτές τις υπηρεσίες. Η παράβαση της Νομοθεσίας για τον Ανταγωνισμό τέθηκε στον ΟΑΥ και επιπρόσθετα ο καταγγέλλων σημείωσε ότι απέστειλε επιστολή ημερομηνίας 07/06/2019 στον Πρόεδρο της Δημοκρατίας με θέμα την έμμεση πληρωμή παράνομων υπεργολάβων από τον ΟΑΥ στα πλαίσια του ΓεΣΥ, η οποία επιστολή τέθηκε ενώπιον του Υπουργού Υγείας, όμως μέχρι σήμερα δεν λήφθηκε καμία απάντηση επί της ουσίας. Επειδή ο ΟΑΥ δεν απάντησε στις επιστολές του, ο καταγγέλλων αποφάσισε να παρέχει δοκιμαστικά τις εν λόγω υπηρεσίες σε μικρό αριθμό γυναικών και απέστειλε γραπτώς τα αποτελέσματα των εξετάσεων και τις απαιτήσεις πληρωμής στον ΟΑΥ με σχετικές επιστολές του, τις οποίες δεν απάντησε ο καταγγελλόμενος ΟΑΥ.

Σύμφωνα με τον καταγγέλλοντα, η αλλαγή τιμής για τη γυναικολογική εξέταση και δειγματοληψία από €87 σε €102 έγινε με σκοπό να λαμβάνει ο ιατρός μαιευτήρας γυναικολόγος επιπρόσθετα €15, τα οποία να τα δίνει σε ένα δικό του υπεργολάβο μη συμβεβλημένο το ΓεΣΥ για να κάνει την ανάλυση Τεστ Παπανικολάου.

Όπως σημείωσε ο καταγγέλλων, με αυτό τον τρόπο και πάλι αποκλείστηκε ο καταγγέλλων από την παροχή αυτής της υπηρεσίας. Κανονικά θα έπρεπε ο ιατρός να εκδίδει παραπεμπτικό για το Τεστ Παπανικολάου, όπως εκδίδει και για οποιεσδήποτε άλλες εργαστηριακές αναλύσεις, και η γυναίκα να δικαιούται να επιλέξει εργαστήριο συμβεβλημένο με το ΓεΣΥ για να κάνει τις αναλύσεις της. Όμως σε εκείνο το χρονικό σημείο το μοναδικό εργαστήριο που ήταν σε θέση να παρέχει το Τεστ Παπανικολάου και ήταν και συμβεβλημένο με το ΓεΣΥ ήταν το εργαστήριο του καταγγέλλοντα. Ο ΟΑΥ προβαίνοντας σε μια κατάφορη παραβίαση των δικαιωμάτων του καταγγέλλοντα και των δικαιούχων του ΓεΣΥ, εφύρε τη μέθοδο της παραπομπής σε παράνομους υπεργολάβους, κάτι για το οποίο ο καταγγέλλων διαμαρτυρήθηκε με επιστολή του στον Πρόεδρο της Δημοκρατίας, χωρίς όμως να λάβει απάντηση επί της ουσίας.

2. Στοιχεία από καταγγελλόμενο ΟΑΥ

Ο ΟΑΥ απέστειλε τις απαντήσεις του κατά την προκαταρκτική έρευνα με επιστολή του ημερομηνίας 21/09/2020. Η Επιτροπή συνοψίζει τα κυριότερα σημεία των εν λόγω απαντήσεων κατωτέρω.

- Ο ΟΑΥ επεσήμανε ότι αποτελεί νομικό πρόσωπο δημοσίου δικαίου το οποίο συστάθηκε δυνάμει του Νόμου του ΓεΣΥ. Σκοπός του ΟΑΥ σύμφωνα με τον Νόμο του ΓεΣΥ είναι η εφαρμογή και η υλοποίηση του ΓεΣΥ. Ο εν λόγω Νόμος καθορίζει τη φιλοσοφία, την αρχιτεκτονική και τα βασικά χαρακτηριστικά του ΓεΣΥ.
- Οι αρμοδιότητές του ΟΑΥ καθορίζονται στο άρθρο 4 του εν λόγω Νόμου, οι οποίες μεταξύ άλλων είναι:

(α) η διαχείριση του Ταμείου Ασφάλισης Υγείας

(β) η εξασφάλιση της ισότιμης πρόσβασης και παροχής στους δικαιούχους, των προβλεπόμενων από τον Νόμο υπηρεσιών φροντίδας υγείας, χωρίς οποιεσδήποτε διακρίσεις·

(γ) να συμβάλλεται με τους παροχείς υπηρεσιών φροντίδας υγείας (εφεξής «οι παροχείς»), σύμφωνα με τις διατάξεις του Νόμου·

(δ) να προβαίνει σε κάθε άλλη πράξη ή ενέργεια η οποία είναι συναφής με τις πιο πάνω αρμοδιότητες·

(ε) να ασκεί οποιοσδήποτε άλλες αρμοδιότητες προβλέπονται σε επιμέρους διατάξεις του Νόμου και σε οποιοσδήποτε δύναμι αυτού εκδιδόμενους Κανονισμούς ή εσωτερικούς κανονισμούς ή Αποφάσεις.

- Ο ΟΑΥ σημείωσε περαιτέρω ότι οι αρμοδιότητές του κατά την οικονομική διαχείριση του Ταμείου και του Προϋπολογισμού του και οι οικονομικής φύσης δραστηριότητες του είναι, μεταξύ άλλων:
- ✓ Να διενεργεί τακτικές αναλογιστικές μελέτες για την βιωσιμότητα του Ταμείου ενόψει των υποχρεώσεων του που πηγάζουν από τον Νόμο.
- ✓ Να παρακολουθεί τα έσοδα, τις δαπάνες και τις ταμειακές ροές του Ταμείου.
- ✓ Να διασφαλίζει την οικονομική βιωσιμότητα του Ταμείου και την ορθή εφαρμογή του σφαιρικού προϋπολογισμού.
- ✓ Να καθορίζει, σύμφωνα με το Νόμο, με Κανονισμούς τον τρόπο αμοιβής των συμβεβλημένων παροχέων.
- ✓ Να καθορίζει με Αποφάσεις το ύψος της αμοιβής των συμβεβλημένων παροχέων, κατόπιν διαβουλεύσεων με τους εκπροσώπους των παροχέων ή/και με τη σύμφωνο γνώμη του Υπουργού Υγείας και να καταβάλλει τις εν λόγω αμοιβές στους παροχείς.
- ✓ Να επενδύει σε επενδύσεις, που εγκρίνει ο Υπουργός Οικονομικών, χρήματα τα οποία κρίνει ότι δεν απαιτούνται για τη τήρηση των υποχρεώσεων του.
- ✓ Να υποβάλλει τουλάχιστον κάθε τρία έτη, έκθεση αξιολόγησης του ΓεΣΥ στον Υπουργό Υγείας, με εισηγήσεις για τυχόν τροποποιήσεις στις εισφορές, συμπληρωμές ή/και τις παρεχόμενες υπηρεσίες προς τους δικαιούχους.
- Νοείται ότι, ο Προϋπολογισμός του Οργανισμού τυγχάνει έγκρισης από τη Βουλή των Αντιπροσώπων.
- Αναφορικά με το καθεστώς με το οποίο ο ΟΑΥ συνεργάζεται με τους επαγγελματίες υγείας σημειώθηκε ότι οι υπηρεσίες φροντίδας υγείας παρέχονται μόνο από συμβεβλημένους με τον ΟΑΥ παροχείς, της επιλογής των δικαιούχων, σύμφωνα με τις διατάξεις του Νόμου.
- Σύμφωνα με το άρθρο 38 του Νόμου του ΓεΣΥ, για την παροχή υπηρεσιών φροντίδας υγείας, ο ΟΑΥ συμβάλλεται με φυσικά ή νομικά πρόσωπα ιδιωτικού ή δημοσίου δικαίου ή τις ενώσεις αυτών ή τις κρατικές υπηρεσίες υγείας, τα οποία πληρούν τις διατάξεις του παρόντος Νόμου, των δυνάμει αυτού εκδιδόμενων Κανονισμών, εσωτερικών κανονισμών και Αποφάσεων (εφεξής η «νομοθεσία του ΓεΣΥ»).
- Όπου η παροχή των υπηρεσιών φροντίδας υγείας στους δικαιούχους γίνεται από φυσικά πρόσωπα εκ μέρους των παροχέων υπηρεσιών φροντίδας υγείας αυτά πρέπει να πληρούν τις διατάξεις της νομοθεσίας του ΓεΣΥ και οι υποχρεώσεις των παροχέων υπηρεσιών φροντίδας υγείας δεσμεύουν και τα φυσικά πρόσωπα.
- Ο ΟΑΥ πριν τη σύναψη συμβάσεων παροχής υπηρεσιών φροντίδας υγείας εγγράφει στο ΓεΣΥ τα φυσικά ή νομικά πρόσωπα ιδιωτικού ή δημοσίου δικαίου ή τις ενώσεις αυτών ή τις κρατικές υπηρεσίες υγείας που επιθυμούν να παρέχουν υπηρεσίες φροντίδας υγείας, για σκοπούς ελέγχου της τήρησης των διατάξεων της νομοθεσίας του ΓεΣΥ. Η διαδικασία εγγραφής στο ΓεΣΥ περιγράφεται στους επί μέρους εκδιδόμενους Κανονισμούς.
- Ο κάθε παροχέας υπογράφει σύμβαση με τον ΟΑΥ και οφείλει, ως ορίζεται στην σύμβαση, να παρέχει τις υπηρεσίες φροντίδας υγείας σύμφωνα με τους όρους της Σύμβασης, τον Νόμο τους Κανονισμούς, τους Εσωτερικούς Κανονισμούς, Αποφάσεις και Εγκυκλίους του ΟΑΥ. Η αμοιβή των παροχέων καθορίζεται στους όρους της Σύμβασης και η μέθοδος και οι διαδικασίες αμοιβής καθορίζονται στους Κανονισμούς κάθε παροχέα/υπηρεσία φροντίδας υγείας.
- Αναφορικά με το κατά πόσο οι δραστηριότητες του ΟΑΥ και η παροχή των εντεταλμένων υπηρεσιών του μπορούν να θεωρηθούν ως ανταγωνιστικές άλλων ιδιωτικών ασφαλιστικών εταιρειών και ταμείων υγείας, που δραστηριοποιούνται στην κυπριακή αγορά, σημειώθηκε από τον καταγγελλόμενο ότι το ΓεΣΥ είναι ένα καθολικό Σύστημα, το οποίο βασίζεται στις αρχές της αλληλεγγύης, της ίσης μεταχείρισης και της ελεύθερης επιλογής παροχέων. Ως εκ τούτου, ο ΟΑΥ είναι κοινωφελές, μη κερδοσκοπικό νομικό πρόσωπο δημοσίου δικαίου το έργο του οποίου δεν ανταγωνίζεται άλλες ιδιωτικές ασφαλιστικές εταιρείες.
- Στο πλαίσιο της αρχής της αλληλεγγύης, κάθε πολίτης καταβάλλει εισφορές ανάλογα με τα εισοδήματα του και λαμβάνει ισότιμα υπηρεσίες φροντίδας υγείας ανάλογα με τις ανάγκες του. Το ύψος των εισφορών για κάθε κατηγορία εισφορέων καθορίζεται στο άρθρο 19 του Νόμου του ΓεΣΥ.
- Σε σχέση με την κατηγοριοποίηση των γυναικολόγων και των κλινικών εργαστηρίων, ο ΟΑΥ σημείωσε ότι η κατηγοριοποίηση των εργαστηρίων και των γυναικολόγων έγιναν με βάση τη νομοθεσία του ΓεΣΥ. Συγκεκριμένα:
- Σύμφωνα με το άρθρο 23(3) του Νόμου του ΓεΣΥ, ειδικό ιατροί είναι ιατροί με αναγνωρισμένη από το Ιατρικό Συμβούλιο Κύπρου ειδικότητα, ή ειδικότητα και εξειδίκευση, δυνάμει των προνοιών των περί Ιατρών (ειδικά Προσόντα) Κανονισμών. Οι γυναικολόγοι εντάσσονται στην εν λόγω κατηγορία. Στην ίδια κατηγορία εξάλλου, εντάσσονται και οι κυτταρολόγοι.
- Σύμφωνα με το άρθρο 2 του Νόμου, εργαστήριο έχει την έννοια που αποδίδεται στον όρο «κλινικό εργαστήριο» από το άρθρο 2 του περί Εγγραφής και Λειτουργίας Κλινικών Εργαστηρίων Νόμο. (Ν 132/88).
- Οι παρεχόμενες υπηρεσίες φροντίδας υγείας καθορίζονται στο άρθρο 22 του Νόμου και στους εκδιδόμενους αυτού Κανονισμούς.

- Οι υπηρεσίες των εργαστηρίων καθορίζονται στον Κανονισμό 4 των περί Γενικού Συστήματος Υγείας (Εργαστήρια) Κανονισμούς του 2019 (Κ.Δ.Π 158/2019) και οι υπό καταγγελία εργαστηριακές εξετάσεις δεν εντάσσονται στις υπηρεσίες αυτές.
- Ο ΟΑΥ σημείωσε ότι ενήργησε στη βάση του Νόμου του ΓεΣΥ και των εκδιδόμενων αυτού Κανονισμών για την κατηγοριοποίηση αυτών, χωρίς οποιαδήποτε παρέκκλιση.
- Σε ό,τι αφορά την υπό εξέταση περίπτωση, η δειγματοληψία για το τεστ Παπανικολάου εντάσσεται στις δραστηριότητες των γυναικολόγων εφόσον, εκτός από τη λήψη δείγματος, διενεργείται και η απαιτούμενη γυναικολογική εξέταση. Η διεξαγωγή του Τεστ Παπανικολάου ως κυτταρολογική εξέταση διενεργείται από ιατρούς κυτταρολόγους και ως εκ τούτου εντάσσεται στις δραστηριότητες αυτών στο πλαίσιο του ΓεΣΥ.
- Σύμφωνα με τον καταγγελλόμενο, το HPV (Human Papilloma Virus) DNA Test δεν εντάχθηκε ακόμα σε κανένα κατάλογο λόγω του ότι όλες οι γενετικές εξετάσεις εξακολουθούν να καλύπτονται από το Υπουργείο Υγείας και αναμένεται να ενταχθούν στο ΓεΣΥ το Φθινόπωρο του 2020. Σημειώνεται ότι τα εθνικά προγράμματα ελέγχου του καρκίνου, συμπεριλαμβανομένου και του τραχήλου της μήτρας, που αποσκοπούν να διασφαλίσουν μία κεντρικά διαχειριζόμενη εφαρμογή και παρακολούθηση τεκμηριωμένων στρατηγικών για την πρόληψη, την έγκαιρη ανίχνευση και διάγνωση, αποτελούν ευθύνη του Υπουργείου Υγείας.
- Σύμφωνα με τον ΟΑΥ, η μέθοδος που αναφέρει ο καταγγέλλων θα πρέπει να ληφθεί υπόψη από το Υπουργείο Υγείας το οποίο θα πρέπει να καταρτίσει το Εθνικό πρόγραμμα πρόληψης και ανίχνευσης για τον συγκεκριμένο καρκίνο.
- Ο ΟΑΥ σημείωσε περαιτέρω ότι τα θέματα αυτά τυγχάνουν χειρισμού από τα αρμόδια τμήματα του ΟΑΥ (τμήμα εργαστηρίων, τμήμα παροχών και του τμήματος που αφορά τα χρηματοοικονομικά), στη βάση της εφαρμοζόμενης νομοθεσίας του ΓεΣΥ.
- Αναφορικά με την αλλαγή τιμής για τη γυναικολογική εξέταση και δειγματοληψία από 87 Ευρώ σε 102 Ευρώ, ο ΟΑΥ αναφέρει ότι, για σκοπούς ομαλοποίησης του ΓεΣΥ, αποτελεσματικής και ταχείας εξυπηρέτησης των δικαιούχων, μέχρι και τις 30 Νοεμβρίου 2019, συμπεριέλαβε την αποζημίωση για την κυτταρολογική εξέταση του δείγματος του Τεστ Παπανικολάου στην αμοιβή των γυναικολόγων, οι οποίοι έστειλαν για εξέταση το δείγμα σε κυτταρολόγους συμβεβλημένους ή μη με τον Οργανισμό. Τονίζεται επίσης ότι, η συμπερίληψη αυτή της αποζημίωσης κατέστη αναγκαία στους αρχικούς μήνες εφαρμογής του ΓεΣΥ λόγω της άρνησης των κυτταρολόγων να ενταχθούν στο ΓεΣΥ. Η εν λόγω δραστηριότητα έχει πλέον αφαιρεθεί από τον κατάλογο των γυναικολόγων εφόσον πλέον υπάρχει ικανοποιητικός αριθμός κυτταρολόγων στο ΓεΣΥ.
- Σε σχέση με το λόγο για τον οποίο ο ΟΑΥ δεν έχει αποδεχθεί το αίτημα του Δρ. Π. Ν. για την επιπρόσθετη παροχή από μέρος του υπηρεσιών γυναικολογικών εξετάσεων, δειγματοληψίας και σχετικής συμβουλευτικής, ο ΟΑΥ σημείωσε ότι ο καταγγέλλων δεν εμπίπτει στους παροχείς, οι οποίοι με βάση τη νομοθεσία του ΓεΣΥ μπορούν να διεξάγουν τη δειγματοληψία και το Τεστ Παπανικολάου. Σύμφωνα με το άρθρο 23(3) του Νόμου του ΓεΣΥ, ειδικοί ιατροί είναι ιατροί με αναγνωρισμένη από το Ιατρικό Συμβούλιο Κύπρου ειδικότητα, ή ειδικότητα και εξειδίκευση, δυνάμει των προνοιών των περί Ιατρών (ειδικά Προσόντα) Κανονισμών. Οι γυναικολόγοι εντάσσονται στην εν λόγω κατηγορία. Στην ίδια κατηγορία εξάλλου, εντάσσονται και οι κυτταρολόγοι. Ο Δρ. Π. Ν. δεν είναι ιατρός.
- Αναφορικά με το προϊόν/υπηρεσία όπως το έχει ορίσει ο καταγγέλλων στην καταγγελία του, ο ΟΑΥ ανέφερε ότι τα εθνικά προγράμματα ελέγχου του καρκίνου, όπως του τραχήλου της μήτρας, που αποσκοπούν να διασφαλίσουν μία κεντρικά διαχειριζόμενη εφαρμογή και παρακολούθηση τεκμηριωμένων στρατηγικών για την πρόληψη, την έγκαιρη ανίχνευση και διάγνωση, αποτελούν αποκλειστική αρμοδιότητα και ευθύνη του Υπουργείου Υγείας και όχι του ΟΑΥ. Οι εν λόγω μέθοδοι που αναφέρει ο Δρ. Π. Ν. θα πρέπει να ληφθούν υπόψη από το Υπουργείο Υγείας το οποίο θα πρέπει να καταρτίσει το Εθνικό πρόγραμμα πρόληψης και ανίχνευσης για το συγκεκριμένο καρκίνο.
- Περαιτέρω σημειώθηκε ότι ο ΟΑΥ αποζημιώνει τους παροχείς σύμφωνα με την υφιστάμενη νομοθεσία του ΓεΣΥ και ο καταγγέλλων δεν εμπίπτει στους παροχείς, οι οποίοι μπορούν να προσφέρουν την εν λόγω υπηρεσία.
- Ωστόσο, ο Νόμος και οι εκδιδόμενοι δυνάμει αυτού Κανονισμοί του ΓεΣΥ που αφορούν την παροχή υπηρεσιών φροντίδας υγείας από εργαστήρια, ορίζουν ρητά ότι η διενέργεια των εξετάσεων αυτών για να αποζημιωθούν από τον ΟΑΥ θα πρέπει να γίνονται μόνο κατόπιν παραπομπής από συμβεβλημένο με τον Οργανισμό ιατρό. Δηλαδή αυτό που καθορίζει ο ΟΑΥ είναι το τι αποζημιώνει.
- Συγκεκριμένα, με βάση τους Κανονισμούς Κ.Δ.Π 158/2019, οι παρεχόμενες υπηρεσίες φροντίδας υγείας από εργαστήρια περιλαμβάνονται εργαστηριακές εξετάσεις κατόπιν παραπομπής που εκδίδουν ιατροί που συμβάλλονται με τον ΟΑΥ.
- Αναφορικά με τον τρόπο λήψης αποφάσεων για τον καθορισμό των τιμών των καταγγελλομένων υπηρεσιών προς τους μαιευτήρες-γυναικολόγους, ο ΟΑΥ επεσήμανε ότι, σύμφωνα με το άρθρο 37(1) του Νόμου του ΓεΣΥ, το ύψος της αμοιβής των ειδικών ιατρών καθορίζεται με Αποφάσεις, ύστερα από διαβουλεύσεις του ΟΑΥ με τον Παγκύπριο Ιατρικό Σύλλογο και με τη σύμφωνο γνώμη του Υπουργού Υγείας.
- Επίσης ο ΟΑΥ ανέφερε ότι δεν παραβιάζονται τα άρθρα 3(1)(δ) και 6(1)(α), (β) και (γ) του Νόμου, καθώς ο ΟΑΥ ενεργεί «ασκώντας δημόσια εξουσία», λόγω του ότι οι δραστηριότητες που εμπίπτουν στις ουσιαστικές λειτουργίες του κράτους και ως εκ τούτου δεν συνιστούν οικονομικές δραστηριότητες.
- Στον ΟΑΥ έχει ανατεθεί διά Νόμου η εφαρμογή και διαχείριση του Γενικού Συστήματος Υγείας, ενός συστήματος κοινωνικής ασφάλισης το οποίο διέπεται από την αρχή της αλληλεγγύης και στερείται οποιοδήποτε

κερδοσκοπικού στόχου. Οι καταβαλλόμενες παροχές είναι παροχές προβλεπόμενες από το Νόμο και ανεξάρτητες του ύψους των εισφορών οι οποίες είναι υποχρεωτικές και το ύψος αυτών καθορίζεται στο Νόμο.

- Το Γενικό Σύστημα Υγείας είναι μονοασφαλιστικό σύστημα και ο ΟΑΥ δεν ανταγωνίζεται με άλλους παρόχους ασφάλισης υγείας.

3. Στοιχεία από Υπουργείο Υγείας

Το Υπουργείο Υγείας απέστειλε τις απαντήσεις του κατά την προκαταρκτική έρευνα με επιστολή του ημερομηνίας 19/04/2021. Η Επιτροπή συνοψίζει τα κυριότερα σημεία των εν λόγω απαντήσεων κατωτέρω:

- Ο ΟΑΥ ιδρύθηκε με τον περί Γενικού Συστήματος Υγείας Νόμο 89(Ι)/2001 («Νόμος»). Εφόσον το κράτος ιδρύει το νομικό πρόσωπο και αναγνωρίζει την αυτοδιοίκηση του, δικαιούται να επιφυλάξει το δικαίωμα της εποπτείας καθορίζοντας τα όρια και τα μέσα της εν λόγω εποπτείας ρητώς στο Νόμο. Ως εκ τούτου το Υπουργείο Υγείας ασκεί διοικητική εποπτεία στον Οργανισμό Ασφάλισης Υγείας. Οι παρεχόμενες υπηρεσίες φροντίδας υγείας και η κατηγοριοποίηση αυτών καθορίζονται από τον ΟΑΥ, σύμφωνα με το Νόμο και τους εκδιδόμενους δυνάμει αυτούς Κανονισμούς, Εσωτερικούς Κανονισμούς, Αποφάσεις και Εγκυκλίου.
- Το Γενικό Σύστημα Υγείας επιδιώκει κοινωνικό σκοπό και εφαρμόζει την αρχή της αλληλεγγύης υπό κρατική εποπτεία. Όσον αφορά τα κοινωνικά στοιχεία και την αρχή της αλληλεγγύης επισημαίνεται ότι η ασφάλιση υγείας είναι υποχρεωτική και ο ΟΑΥ υποχρεούται να εντάξει στο σύστημα κάθε δικαιούχο που υποβάλλει σχετική αίτηση χωρίς να μπορεί να απορρίψει την αίτηση ενός προσώπου λόγω ηλικίας, κατάστασης υγείας ή εισφορών. Το ύψος των εισφορών καθορίζεται στο Νόμο, σε αναλογία προς τα εισοδήματα/ αποδοχές, οι παροχές δε, είναι ισότιμες προς όλους τους δικαιούχους. Όσον αφορά την κρατική εποπτεία, επιπρόσθετα των πιο πάνω, ο ΟΑΥ υπόκειται και μπορεί να λειτουργεί μόνο στα πλαίσια που προβλέπονται από το Νόμο και σε περίπτωση παράβασης αυτού, υπόκειται στην εποπτεία των ρυθμιστικών αρχών. Υπόκειται δε και στη διοικητική εποπτεία του Υπουργού Υγείας. Τα πιο πάνω τεκμηριώνονται σε πάγια νομολογία του Δικαστηρίου της Ευρωπαϊκής Ένωσης. Τούτων λεχθέντων, είναι η θέση του Υπουργείου, ότι ο ΟΑΥ ασκεί λειτουργία κοινωνικού, αμιγώς, χαρακτήρα και δεν ασκεί οικονομική δραστηριότητα, ώστε να υπάρχει ανταγωνισμός με άλλα ιδιωτικά ταμεία υγείας που δραστηριοποιούνται στην κυπριακή αγορά. Η εφαρμογή, παρακολούθηση και διαχείριση του ΓεΣΥ εκ προοιμίου στηρίζεται στην αρχή της κοινωνικής αλληλεγγύης και στερείται οποιουδήποτε κερδοσκοπικού στόχου.
- Σύμφωνα με το άρθρο 23(3) του Νόμου, ειδικό ιατροί είναι ιατροί με αναγνωρισμένη από το Ιατρικό Συμβούλιο Κύπρου ειδικότητα, ή ειδικότητα και εξειδίκευση, δυνάμει των προνοιών των περί Ιατρών (ειδικά Προσόντα) Κανονισμών. Οι Μαιευτήρες Γυναικολόγοι εντάσσονται στην εν λόγω κατηγορία.
- Τα κλινικά εργαστήρια κατηγοριοποιούνται στη βάση των προνοιών του περί Εγγραφής και Λειτουργίας Κλινικών Εργαστηρίων Νόμου του 1988 (Ν. 132/1988) όπως αυτός εκάστοτε τροποποιείται ή αντικαθίσταται (Άρθρο 8). Ο εν λόγω νόμος ρητά αποδίδει τους τομείς λειτουργίας των κλινικών εργαστηρίων ως ακολούθως:

α) κλινική βιοχημεία

β) κλινική μικροβιολογία

γ) αιματολογία

δ) ανοσολογία και

ε) άλλο συναφή κλάδο ο οποίος θα καθοριστεί με Κανονισμούς

- Οι δύο εξετάσεις, Τεστ Παπανικολάου και του HPV DNA Test, αφορούν στον εντοπισμό κακοηθειών στη μήτρα και διενεργούνται με έλεγχο δείγματος που λαμβάνεται από τον τράχηλο. Οι διαφορές μεταξύ των δύο καταγράφονται στον πιο κάτω Πίνακα:

Εξέταση	Μέθοδος	Επεξήγηση Μεθόδου	Διενεργείται από
Test Παπανικολάου	Κυτταρολογική Εξέταση Μορφολογίας Κυττάρων	Το κυτταρολογικό υλικό από τον τράχηλο εξετάζεται στο μικροσκόπιο μορφολογικά για την ύπαρξη παθολογικών κυττάρων. Στην περίπτωση εντοπισμού παθολογικών κυττάρων απαιτείται περαιτέρω έλεγχος για κακοήθεια	Ιατρούς κυτταρολόγους

HPV DNA Test (Human Papilloma Virus)	Εξέταση παρουσίας γενετικού υλικού	Το υλικό από τον τράχηλο εξετάζεται για τυχόν ανίχνευση γενετικού υλικού του ιού του Ανθρώπινου Θηλώματος	Κλινικά Εργαστήρια που διενεργούν μοριακές/ γενετικές εξετάσεις υπό το φάσμα της Γενετικής/ Μικροβιολογίας
---	------------------------------------	---	--

- Το HPV (Human Papilloma Virus) DNA Test δεν έχει επί του παρόντος ενταχθεί σε κάποιο κατάλογο του ΓεΣΥ, εφόσον ο ΟΑΥ υιοθέτησε αρχικά τις εργαστηριακές εξετάσεις για τις οποίες υπήρχε σχετική αδειοδότηση, όπως αναφέρεται πιο πάνω, στις οποίες δεν εντάσσεται η υπό αναφορά εξέταση. Αξίζει να σημειωθεί ότι από την έναρξη του ΓεΣΥ και μέχρι σήμερα, τα πληθυσμιακά προγράμματα ελέγχου μορφών καρκίνου εξακολουθούν να καλύπτονται από το Υπουργείο Υγείας, στα πλαίσια προστασίας της δημόσιας υγείας. Στα πλαίσια αυτά, ο έλεγχος για εντοπισμό κακοηθειών εξακολουθεί να γίνεται με Τεστ Παπανικολάου.
- Η μέθοδος ανώδυνης γυναικολογικής δειγματοληψίας και το co-testing ενδεχομένως να μπορούσε να αποτελέσει μέρος ή στοιχείο του προγράμματος πρόληψης του καρκίνου του τραχήλου της μήτρας. Αυτό θα πρέπει να τύχει μελέτης σε συνάρτηση και με τα επίπεδα εμβολιαστικής κάλυψης κατά του ιού των ανθρωπίνων θηλωμάτων (HPV) σε μεταγενέστερο στάδιο.
- Η γυναικολογική εξέταση, η οποία συνοδεύεται από λήψη δείγματος για τεστ Παπανικολάου (Test Pap) δύναται να πραγματοποιηθεί από ιατρούς μαιευτήρες - γυναικολόγους. Δεδομένου ότι δεν υπάρχουν κάπου καταγεγραμμένες οι δραστηριότητες ανά ειδικότητα από τον ΠΙΣ ή από το Ιατρικό Συμβούλιο, το Υπουργείο Υγείας θεωρεί ότι καμία άλλη ειδικότητα πέραν των Μαιευτήρων Γυναικολόγων δεν δύναται να πραγματοποιεί την εν λόγω γυναικολογική εξέταση, αφού αφορά εξέταση που άπτεται των δραστηριοτήτων της συγκεκριμένης ειδικότητας. Περαιτέρω και σύμφωνα με τις πρόνοιες του περί Εγγραφής και Λειτουργίας Κλινικών Εργαστηρίων Νόμου του 1988, το «Κλινικό Εργαστήριο» ορίζεται ως ο χώρος στον οποίο διεξάγονται εξετάσεις βιολογικών δειγμάτων με τη χρήση χημικών, βιοχημικών, φυσικοχημικών, μικροσκοπικών, ανοσοβιολογικών ή ραδιοανοσοβιολογικών μεθόδων ή οποιωνδήποτε άλλων συναφών εξετάσεων (όπως αυτές καθορίζονται με Κανονισμούς) με σκοπό τη συλλογή πληροφοριών, για την πρόληψη, διάγνωση ή παρακολούθηση ασθενειών. Επίσης, σύμφωνα με το άρθρο 11 του ίδιου Νόμου, κανένα Κλινικό Εργαστήριο δε διενεργεί οποιαδήποτε εργαστηριακή εξέταση ασθενούς, εκτός εάν έχει ζητηθεί από ιατρό ή εκτός αν πρόκειται για εξέταση, η οποία εξαιρείται σύμφωνα με τους εκδιδόμενους Κανονισμούς.
- Επιπρόσθετα, στο άρθρο 12(1) του ίδιου Νόμου, αναφέρεται ότι δεν επιτρέπεται η λήψη αίματος από τους Διευθυντές ή τα μέλη του προσωπικού Κλινικών Εργαστηρίων οι οποίοι δεν είναι ιατροί, εκτός εάν δοθεί σχετική άδεια από το Συμβούλιο Κλινικών Εργαστηρίων, κατόπιν διαπιστώσεως του Συμβουλίου, ότι το πρόσωπο έχει ικανοποιητική εκπαίδευση για τη λήψη αίματος. Ακόμη και για απλή αιμοληψία, χρειάζεται ειδική άδεια από το Συμβούλιο Κλινικών Εργαστηρίων. Πόσο μάλλον για γυναικολογική εξέταση με κολποδιαστολέα, λήψη κολποτραχηλικών δειγμάτων και σχετικό consultation, πράξεις οι οποίες δεν προνοούνται στον Νόμο, αλλά σίγουρα και δε νομιμοποιούνται, λόγω έλλειψης αναφοράς τους σε αυτόν.
- Οι παρεχόμενες από τον καταγγέλλοντα υπηρεσίες δεν μπορούν να αναληφθούν από κλινικά εργαστήρια, καθότι θεωρούνται ιατρικές πράξεις. Αναφορικά με τη δειγματοληψία για το τεστ Παπανικολάου, αυτή εντάσσεται στις δραστηριότητες των Μαιευτήρων Γυναικολόγων, καθώς εκτός από τη λήψη δείγματος διενεργείται και η απαιτούμενη γυναικολογική εξέταση. Πέραν τούτου, μόνον ο γιατρός είναι σε θέση να αντιμετωπίσει οποιαδήποτε ανεπιθύμητη αντίδραση προκύψει κατά την γυναικολογική εξέταση ή/ και τη δειγματοληψία. Επιπρόσθετα, σύμφωνα με το άρθρο 24(γ) του Περί Εγγραφής Γιατρών Νόμο, αν κάποιος, ο οποίος δεν είναι εγγεγραμμένος γιατρός ασκεί ή μετέρχεται την ιατρική, χειρουργική ή μαιευτική ή παρέχει οποιαδήποτε ιατρική γνώμη ή συμβουλή ή υποδεικνύει οποιαδήποτε ιατρική ή χειρουργική θεραπεία ή αναλαμβάνει τη διάγνωση ή θεραπεία οποιασδήποτε ασθένειας ή πάθησης με οποιοδήποτε τρόπο ή μέσο με οποιοδήποτε πρόσχημα, είναι ένοχος ποινικού αδικήματος. Σε ότι αφορά στη διενέργεια και μόνο της εργαστηριακής εξέτασης HPV (Human Papilloma Virus) DNA Test μπορεί να αναληφθεί από κλινικά εργαστήρια που διενεργούν μοριακές/ γενετικές εξετάσεις υπό το φάσμα της Γενετικής/ Μικροβιολογίας, χωρίς αυτό να περιλαμβάνει γυναικολογική εξέταση με κολποδιαστολέα, λήψη κολποτραχηλικών δειγμάτων και σχετικό consultation.
- Επαναλαμβάνεται όμως ότι, το HPV (Human Papilloma Virus) DNA Test δεν έχει επί του παρόντος ενταχθεί σε κάποιο κατάλογο του ΓεΣΥ, εφόσον ο Οργανισμός Ασφάλισης Υγείας υιοθέτησε αρχικά τις εργαστηριακές εξετάσεις για τις οποίες υπήρχε σχετική αδειοδότηση, όπως αναφέρεται πιο πάνω, στις οποίες δεν εντάσσεται η υπό αναφορά εξέταση.

Ε. ΣΧΕΤΙΚΗ ΑΓΟΡΑ

Για να εξεταστεί μια συγκεκριμένη αγορά, πρέπει να αξιολογηθούν οι δυνατότητες του ανταγωνισμού στο πλαίσιο της αγοράς η οποία περιλαμβάνει όλα τα προϊόντα και/ή υπηρεσίες που, λόγω των χαρακτηριστικών τους, μπορούν να ικανοποιούν διαρκείς ανάγκες και είναι εναλλάξιμα με άλλα προϊόντα ή υπηρεσίες. Η σχετική αγορά οριοθετείται: (α) ως

προς τα προϊόντα ή τις υπηρεσίες (σχετική αγορά προϊόντων ή υπηρεσιών) και (β) γεωγραφικώς (σχετική γεωγραφική αγορά).

Με τον ορισμό μιας αγοράς, τόσον όσο αφορά τα προϊόντα, όσο και τη γεωγραφική διάσταση της, μπορούν να προσδιοριστούν οι πραγματικοί ανταγωνιστές, οι οποίοι είναι σε θέση να επηρεάσουν τη συμπεριφορά των εμπλεκόμενων επιχειρήσεων και να τις εμποδίσουν να ενεργούν ανεξάρτητα από τις πιέσεις που επιβάλλει ο πραγματικός ανταγωνισμός.¹

1. Σχετική αγορά προϊόντων και/ή υπηρεσιών

Σύμφωνα με τη σχετική ανακοίνωση της Ευρωπαϊκής Επιτροπής σχετικά με τον προσδιορισμό της σχετικής αγοράς:

*«η αγορά του σχετικού προϊόντος περιλαμβάνει όλα τα προϊόντα ή και τις υπηρεσίες που είναι δυνατό να εναλλάσσονται ή να υποκαθίστανται αμοιβαία από τον καταναλωτή, λόγω των χαρακτηριστικών, των τιμών και της χρήσης για την οποία προορίζονται».*²

Συνεπώς, όπως προκύπτει από την ως άνω ανακοίνωση της Ευρωπαϊκής Επιτροπής για τον καθορισμό της σχετικής αγοράς για σκοπούς εφαρμογής των κανόνων του ανταγωνισμού, η αγορά του σχετικού προϊόντος περιλαμβάνει όλα τα προϊόντα ή/και υπηρεσίες που είναι δυνατό να εναλλάσσονται, ή να υποκαθίστανται αμοιβαία από τον καταναλωτή, λόγω των αντικειμενικών τους χαρακτηριστικών, των τιμών, και της χρήσης για την οποία προορίζονται.

Εξάλλου, η χρήση ενός προϊόντος ή μιας υπηρεσίας από τον τελικό χρήστη είναι άρρηκτα συνδεδεμένη με τα λειτουργικά χαρακτηριστικά του προϊόντος ή της υπηρεσίας και διαφορετικά προϊόντα ή υπηρεσίες δύναται να χρησιμοποιούνται από τον τελικό καταναλωτή για τον ίδιο σκοπό. Σε τέτοια περίπτωση τα διαφορετικά προϊόντα ή υπηρεσίες συμπεριλαμβάνονται στην ίδια σχετική αγορά.

Επιπρόσθετα, η διαφορά στην τιμή μεταξύ διαφορετικών προϊόντων ή υπηρεσιών δεν τα κατατάσσει αυτόματα σε διαφορετική αγορά, κυρίως εάν η αντίδραση των τελικών χρηστών σε περίπτωση αύξησης της τιμής είναι να τα θεωρήσουν ως υποκατάστατα. Παράλληλα, κατά την εξέταση της πιθανότητας υποκατάστασης τους θα πρέπει να λαμβάνεται υπόψη το πιθανό κόστος (ή άλλα εμπόδια) μεταστροφής σε άλλο προϊόν ή υπηρεσία, το οποίο εάν είναι σημαντικό δύναται να εμποδίζει τη θεώρηση του εναλλακτικού προϊόντος ή υπηρεσίας ως υποκατάστατων.³

Στην προκείμενη καταγγελία, ο καταγγέλλων επεσήμανε ότι το σχετικό προϊόν/υπηρεσία είναι η γυναικολογική εξέταση με κολποδιαστολέα (speculum), η λήψη κολποτραχηλικών δειγμάτων και το σχετικό consultation (λήψη ιστορικού, επιστημονική ερμηνεία των αποτελεσμάτων προηγούμενων αναλύσεων και λαμβάνοντας υπόψη όλα τα δεδομένα η σύσταση προς τη γυναίκα όσον αφορά το σε ποιες εξετάσεις ρουτίνας και σε ποιες εξετάσεις για λοιμώδη νοσήματα δέον όπως υποβληθεί).

Αναφορικά με το προϊόν/υπηρεσία, όπως το έχει ορίσει ο καταγγέλλων στην καταγγελία του, ο ΟΑΥ, κατόπιν σχετικής ερώτησης, ανέφερε σχετικά τα εξής: *«[...] τα εθνικά προγράμματα ελέγχου του καρκίνου, όπως του τραχήλου της μήτρας, που αποσκοπούν να διασφαλίσουν μία κεντρικά διαχειριζόμενη εφαρμογή και παρακολούθηση τεκμηριωμένων στρατηγικών για την πρόληψη, την έγκαιρη ανίχνευση και διάγνωση, αποτελούν αποκλειστική αρμοδιότητα και ευθύνη του Υπουργείου Υγείας και όχι του ΟΑΥ. Οι εν λόγω μεθόδοι που αναφέρει ο Δρ. Π. Ν. θα πρέπει να ληφθούν υπόψη από το Υπουργείο Υγείας το οποίο θα πρέπει να καταρτίσει το Εθνικό πρόγραμμα πρόληψης και ανίχνευσης για το συγκεκριμένο καρκίνο.»*

Παρά τα όσα έχουν αναφέρει τα εμπλεκόμενα μέρη της καταγγελίας για το θέμα του προϊόντος/υπηρεσίας που αφορά την παρούσα υπόθεση, η Επιτροπή επισημαίνει ότι καταρχάς ο καταγγέλλων, ο οποίος είναι διευθυντής εργαστηρίου, δραστηριοποιείται στην παροχή υπηρεσιών προς τους δικαιούχους του ΓεΣΥ, κατόπιν της σύναψης σχετική σύμβασης με τον ΟΑΥ.

Η Επιτροπή σημειώνει ότι ο ΟΑΥ είναι επιφορτισμένος στην ουσία βάσει σχετικών νομοθεσιών, περιλαμβανομένου του κυρίως Νόμου του ΓεΣΥ, στη διαχείριση και εφαρμογή του γενικού συστήματος υγείας της Κύπρου, το οποίο μέσω του ΟΑΥ *«[...] εξασφαλίζει την ισότιμη πρόσβαση και την παροχή στους δικαιούχους, [...] υπηρεσιών φροντίδας υγείας, χωρίς οποιεσδήποτε διακρίσεις».*⁴ Συνεπώς, λαμβάνοντας υπόψη τα δεδομένα στην παρούσα υπόθεση και το ποια δραστηριότητα του ΟΑΥ αφορά η καταγγελία, ο καταγγελλόμενος ΟΑΥ δραστηριοποιείται, μεταξύ άλλων, στην αγορά της εξασφάλισης πρόσβασης και παροχής στους δικαιούχους, των προβλεπόμενων από το Νόμο του ΓεΣΥ, υπηρεσιών φροντίδας υγείας και προς τούτο συμβάλλεται με τους παροχείς υπηρεσιών φροντίδας υγείας, ήτοι γιατρούς, εργαστήρια, νοσηλευτές, φαρμακεία κτλ., σύμφωνα με τις διατάξεις του προαναφερθέντος Νόμου.

Επομένως, ο ΟΑΥ δρα ως ο εθνικός ασφαλιστικός φορέας υγείας, καλύπτοντας ένα ευρύ φάσμα των εν λόγω υπηρεσιών και παράλληλα ελέγχει την πρόσβαση στην ασφαλιστική κάλυψη των διαφόρων ιατρικών/εργαστηριακών κτλ. υπηρεσιών προς τους δικαιούχους, μέσω της σύναψης με τους εν λόγω παρόχους υγείας σχετικών συμβάσεων.

Συγκεκριμένα, το άρθρο 38 του Νόμου του ΓεΣΥ αναφέρει τα εξής:

«Σύναψη συμβάσεων από τον Οργανισμό

¹ Απόφαση Ελληνικής Επιτροπής Ανταγωνισμού αρ. 520/VI/2011, σκ. 57.

² Ανακοίνωση της Ευρωπαϊκής Επιτροπής όσον αφορά τον ορισμό της σχετικής αγοράς για τους σκοπούς του κοινοτικού δικαίου ανταγωνισμού. 97/C 372/03, παρ. 7.

³ Βλ. Υπόθεση 322/81, *Michellin κατά της Επιτροπής*, Συλλογή Νομολογίας Δικαστηρίου 1983, σελ. 3461, Υπόθεση C-62/86, *Akzo κατά της Επιτροπής*, Συλλογή Νομολογίας του Δικαστηρίου 1991, σελ. I-3359 και Υπόθεση C-333/94, *TetraPak κατά της Επιτροπής*, Συλλογή Νομολογίας του Δικαστηρίου 1996, σελ. I-5951.

⁴ Άρθρο 4(2)(β) του Νόμου του ΓεΣΥ.

38.-(1) Για την παροχή υπηρεσιών φροντίδας υγείας, ο Οργανισμός συμβάλλεται με φυσικά ή νομικά πρόσωπα ιδιωτικού ή δημοσίου δικαίου ή τις ενώσεις αυτών ή τις κρατικές υπηρεσίες υγείας, τα οποία πληρούν τις διατάξεις του παρόντος Νόμου, των δυνάμει αυτού εκδιδόμενων Κανονισμών, εσωτερικών κανονισμών και Αποφάσεων.

(2) Όπου η παροχή των υπηρεσιών φροντίδας υγείας στους δικαιούχους γίνεται από φυσικά πρόσωπα εκ μέρους των παροχέων υπηρεσιών φροντίδας υγείας αυτά πρέπει να πληρούν τις διατάξεις του παρόντος Νόμου, των δυνάμει αυτού εκδιδόμενων Κανονισμών, εσωτερικών κανονισμών και Αποφάσεων και οι υποχρεώσεις των παροχέων υπηρεσιών φροντίδας υγείας δεσμεύουν και τα φυσικά πρόσωπα που τις παρέχουν.

(3) Ο Οργανισμός πριν τη σύναψη συμβάσεων παροχής υπηρεσιών φροντίδας υγείας εγγράφει στο Σύστημα τα φυσικά ή νομικά πρόσωπα ιδιωτικού ή δημοσίου δικαίου ή τις ενώσεις αυτών ή τις κρατικές υπηρεσίες υγείας που επιθυμούν να παρέχουν υπηρεσίες φροντίδας υγείας, για σκοπούς ελέγχου της τήρησης των διατάξεων του παρόντος Νόμου και των δυνάμει αυτού εκδιδόμενων Κανονισμών, εσωτερικών κανονισμών και Αποφάσεων.

(4) Οποιαδήποτε απόφαση του Οργανισμού να μην εγγράφει στο Σύστημα ή να μην συμβληθεί με οποιοδήποτε φυσικό ή νομικό πρόσωπο ιδιωτικού ή δημοσίου δικαίου ή τις ενώσεις αυτών ή τις κρατικές υπηρεσίες υγείας πρέπει να είναι δεόντως αιτιολογημένη και να κοινοποιείται στον παροχέα υπηρεσιών φροντίδας υγείας.»

Στον ίδιο νόμο, στο άρθρο 22 αναφέρεται ότι οι υπηρεσίες φροντίδας υγείας δύναται να περιλαμβάνουν:

«(α) φροντίδα υγείας από προσωπικούς ιατρούς: [...]

(β) φροντίδα υγείας από ειδικούς ιατρούς: [...]

(γ) εργαστηριακές εξετάσεις: [...]

Ακολουθως, στο άρθρο 23(3) του εν λόγω Νόμου του ΓεΣΥ διακρίνονται οι παροχές υπηρεσιών φροντίδας υγείας:

«**Παροχή υπηρεσιών φροντίδας υγείας από ιατρούς**

23.-(1) Για την παροχή υπηρεσιών φροντίδας υγείας από ιατρούς, οι ιατροί διακρίνονται στις πιο κάτω κατηγορίες-

(α) Προσωπικούς ιατρούς· και

(β) ειδικούς ιατρούς.

(2) Για τους σκοπούς του παρόντος Νόμου-

(α) ιατροί οι οποίοι επιλέγουν να γίνουν προσωπικοί ιατροί θα πρέπει να πληρούν τις απαιτήσεις μίας από τις πιο κάτω κατηγορίες:

(i) Ιατροί με ειδικότητα στη γενική ιατρική για δικαιούχους που έχουν συμπληρώσει το 15ο έτος της ηλικίας τους, ή

(ii) ιατροί με ειδικότητα στη γηριατρική για δικαιούχους που έχουν συμπληρώσει το 65ο έτος της ηλικίας τους, ή

(iii) ιατροί με ειδική εκπαίδευση στη γενική ιατρική αναγνωρισμένη από το Ιατρικό Συμβούλιο Κύπρου δυνάμει των διατάξεων του περί Εγγραφής Ιατρών Νόμου για δικαιούχους που έχουν συμπληρώσει το 15ο έτος της ηλικίας τους, ή

(iv) ιατροί οι οποίοι κατέχουν πιστοποιητικό που βεβαιώνει το δικαίωμα άσκησης των δραστηριοτήτων του ιατρού γενικής ιατρικής στο πλαίσιο του εθνικού συστήματος κοινωνικής ασφάλισης σύμφωνα με τις πρόνοιες της παραγράφου (2) του Κανονισμού 8ΣΤ των περί Ιατρών (Ειδικά Προσόντα) Κανονισμών ή ιατροί οι οποίοι έχουν αναγνωρισμένο πιστοποιητικό που εκδόθηκε από τις αρμόδιες αρχές άλλων κρατών μελών σε υπηκόους τους, παρέχοντάς τους το δικαίωμα άσκησης των δραστηριοτήτων του ιατρού γενικής ιατρικής στη Δημοκρατία στο πλαίσιο του εθνικού συστήματος κοινωνικής ασφάλισης σύμφωνα με τις πρόνοιες της παραγράφου (3) του Κανονισμού 8ΣΤ των περί Ιατρών (Ειδικά Προσόντα) Κανονισμών για δικαιούχους που έχουν συμπληρώσει το 15ο έτος της ηλικίας τους, ή

(v) ιατροί με ειδικότητα στην παθολογία για δικαιούχους που έχουν συμπληρώσει το 15ο έτος της ηλικίας τους, ή

(vi) ιατροί με ειδικότητα στην παιδιατρική για δικαιούχους μέχρι τη συμπλήρωση του 18ου έτους της ηλικίας τους, ή

(vii) ιατροί οι οποίοι αποδεδειγμένα έχουν παρακολουθήσει προγράμματα επιμορφωτικών μαθημάτων για ειδική εκπαίδευση στη γενική ιατρική, τα οποία καταρτίζει ο Οργανισμός σε συνεργασία με το Υπουργείο Υγείας και τον Παγκύπριο Ιατρικό Σύλλογο και με την έγκριση του Ιατρικού Συμβουλίου Κύπρου, το περιεχόμενο, η διάρκεια και οι όροι παρακολούθησης των οποίων καθορίζονται με εσωτερικούς κανονισμούς και η διεξαγωγή των οποίων καθορίζεται με απόφαση του Οργανισμού που δημοσιεύεται με τη μορφή Γνωστοποίησης στην Επίσημη Εφημερίδα της Δημοκρατίας για δικαιούχους που έχουν συμπληρώσει το 15ο έτος της ηλικίας τους.

(β) Ανεξάρτητα από τις διατάξεις της υποπαραγράφου (vii) της παραγράφου (α), για μια μόνο φορά πριν την ημερομηνία εφαρμογής του Συστήματος, ιατροί οι οποίοι δεν εμπίπτουν στις διατάξεις των υποπαραγράφων (i) έως (vi) της παραγράφου (α), έχουν το δικαίωμα να συμβληθούν με τον Οργανισμό ως προσωπικοί ιατροί κατόπιν παρακολούθησης ειδικού εκπαιδευτικού προγράμματος που δύναται να εισηγηθεί ο Οργανισμός προς το Υπουργείο Υγείας και το οποίο θα καταρτιστεί από το Υπουργείο Υγείας σε συνεργασία με τον Παγκύπριο Ιατρικό Σύλλογο και τον Οργανισμό και με την έγκριση του Ιατρικού Συμβουλίου Κύπρου.

(3)(α) Ειδικοί ιατροί είναι οι ιατροί με αναγνωρισμένη από το Ιατρικό Συμβούλιο Κύπρου ειδικότητα ή ειδικότητα και εξειδίκευση, δυνάμει των προνοιών των περί Ιατρών (Ειδικά Προσόντα) Κανονισμών, και οι οποίοι δεν επιλέγουν να συμβληθούν ως προσωπικοί ιατροί σύμφωνα με τις διατάξεις του Νόμου:

Νοείται ότι, ιατροί κατά την έννοια των περί Ιατρών (Ειδικά Προσόντα) Κανονισμών, οι οποίοι πληρούν τις προϋποθέσεις του παρόντος Νόμου και επιλέγουν να συμβληθούν με τον Οργανισμό ως προσωπικοί ιατροί, δεν δικαιούνται παράλληλα να συμβληθούν με τον Οργανισμό ως ειδικοί ιατροί.

(β) Για την παροχή υπηρεσιών φροντίδας υγείας από ειδικούς ιατρούς ο Οργανισμός συμβάλλεται με ιατρούς με αναγνωρισμένη από το Ιατρικό Συμβούλιο Κύπρου ειδικότητα ή ειδικότητα και εξειδίκευση όπως καθορίζεται με Κανονισμούς.»

Παρομοίως και η Κ.Δ.Π. 158/2019 των περί Γενικού Συστήματος Υγείας (Εργαστήρια) Κανονισμών του 2019, στον Κανονισμό 4 εντάσσει στο Παράρτημα Ι αυτού τις εργαστηριακές εξετάσεις που παρέχουν τα κλινικά εργαστήρια και με βάση τη σύμβασή τους με τον ΟΑΥ.

Βάσει των πιο πάνω, η Επιτροπή σημειώνει ότι ο ΟΑΥ, συνάπτοντας συμβάσεις με τους παροχείς υπηρεσιών φροντίδας υγείας και κατηγοριοποιώντας αυτούς, ασκεί την αρμοδιότητα του στην παροχή πρόσβασης των παρόχων υπηρεσιών φροντίδας υγείας προς τους δικαιούχους, σύμφωνα με τη σχετική νομοθεσία.

Όσον αφορά τον καταγγέλλοντα, ο οποίος είναι παροχέας υπηρεσιών φροντίδας υγείας μέσω εργαστηρίου, ως σχετική αγορά ορίζεται η παροχή υπηρεσιών φροντίδας υγείας μέσω εργαστηρίου για εργαστηριακές εξετάσεις των δικαιούχων.

Επίσης, σχετική αγορά στην προκείμενη καταγγελία είναι και η αγορά της παροχής των υπηρεσιών της γυναικολογικής εξέτασης με κολποδιαστολέα, της λήψης κολποτραχηλικών δειγμάτων και της σχετικής συμβουλευτικής (consultation), αγορά στην οποία καταγγέλλεται ο ΟΑΥ για άρνηση παροχής πρόσβασης προς τον καταγγέλλοντα, ο οποίος ενδιαφέρεται να παρέχει τις υπηρεσίες του μέσω του κλινικού εργαστηρίου.

2. Σχετική γεωγραφική αγορά

Σύμφωνα με την Ανακοίνωση της Ευρωπαϊκής Επιτροπής όσον αφορά τον προσδιορισμό της σχετικής αγοράς για σκοπούς του κοινοτικού δικαίου ανταγωνισμού (97/C 372/03):

«η γεωγραφική αγορά περιλαμβάνει την περιοχή όπου οι ενδιαφερόμενες επιχειρήσεις συμμετέχουν στην προμήθεια [και ζήτηση] προϊόντων ή υπηρεσιών και οι όροι του ανταγωνισμού είναι επαρκώς ομοιογενείς και η οποία μπορεί να διακριθεί από γειτονικές κυρίως περιοχές, διότι στις εν λόγω περιοχές οι όροι του ανταγωνισμού διαφέρουν σημαντικά.»⁵

Η Ευρωπαϊκή Επιτροπή σε υποθέσεις της⁶ ανέλυσε τη γεωγραφική αγορά και τη διαχώρισε σε εθνική και τοπική από πλευρά προσφοράς και πλευρά ζήτησης αντίστοιχα.

Η Επιτροπή, λαμβάνοντας υπόψη την καταγγελία, επισημαίνει ότι στην προκείμενη υπόθεση, ο ΟΑΥ, ο οποίος έχει αρμοδιότητα, μεταξύ άλλων, την παροχή πρόσβασης των παρόχων υπηρεσιών φροντίδας υγείας προς τους δικαιούχους, προχωρεί στη σύναψη συμβάσεων με παρόχους και δη με κλινικά εργαστήρια, ως του καταγγέλλοντα, που πληρούν τις προϋποθέσεις των σχετικών Νόμων και Κανονισμών, σε όλη την επικράτεια της Κυπριακής Δημοκρατίας και η εν λόγω παροχή είναι ομοιογενής σε όλη την επικράτεια.

Σχετικά με την αγορά παροχής υπηρεσιών φροντίδας υγείας μέσω εργαστηρίου για εργαστηριακές εξετάσεις των δικαιούχων, αυτές παρέχονται μέσω του ΓεΣΥ σε όλη την επικράτεια της Κυπριακής Δημοκρατίας υπό ομοιογενείς συνθήκες.

Σχετικά με την αγορά της παροχής των υπηρεσιών της γυναικολογικής εξέτασης με κολποδιαστολέα, της λήψης κολποτραχηλικών δειγμάτων και της σχετικής συμβουλευτικής (consultation), αυτές οι υπηρεσίες παρέχονται προς ασθενείς εντός της επικράτειας της Κυπριακής Δημοκρατίας.

Ως εκ των ανωτέρω, η γεωγραφική αγορά στην εν λόγω υπόθεση ορίζεται η επικράτεια της Κυπριακής Δημοκρατίας.

ΣΤ. ΝΟΜΙΚΗ ΑΝΑΛΥΣΗ

Η Επιτροπή επισημαίνει ότι η παρούσα διαδικασία λαμβάνει χώρα σε χρόνο κατά τον οποίο ισχύει ο περί της Προστασίας του Ανταγωνισμού Νόμος του 2022, Αρ. 13(Ι)/2022, με τον οποίο καταργούνται οι προαναφερόμενοι νόμοι περί της Προστασίας του Ανταγωνισμού του 2008 και 2014.

Η Επιτροπή περαιτέρω σημειώνει ότι σύμφωνα με τις μεταβατικές διατάξεις και τις σχετικές πρόνοιες του άρθρου 72(3) του Νόμου: *«(3) Με την επιφύλαξη των διατάξεων του εδαφίου (4), διαδικασία διεκπεραίωσης υποθέσεων, εξέτασης καταγγελιών και διενέργειας αυτεπάγγελτων ερευνών, περιλαμβανομένης της διαδικασίας λήψης προσωρινών μέτρων οι οποίες κατά την ημερομηνία έναρξης της ισχύος του παρόντος Νόμου εκκρεμούν ενώπιον της Επιτροπής Προστασίας του Ανταγωνισμού που είχε ιδρυθεί δυνάμει των διατάξεων του άρθρου 8 των περί της Προστασίας του Ανταγωνισμού Νόμων του 2008 και 2014 θεωρούνται εκκρεμούσες ενώπιον της Επιτροπής και εξετάζονται με βάση τις διατάξεις του παρόντος Νόμου.»* Ως εκ τούτου, εφαρμόζεται ο περί της Προστασίας του Ανταγωνισμού Νόμος του 2022, Αρ. 13(Ι)/2022 (εφεξής ο «Νόμος»).

1. Έννομο Συμφέρον

Σύμφωνα με το άρθρο 35 του Νόμου Αρ. 13(Ι)/2008, ως ίσχυε κατά το χρόνο εξέτασης του εννόμου συμφέροντος του καταγγέλλοντα, απαιτείται η ύπαρξη εννόμου συμφέροντος για τη νομιμοποίηση προσώπου να προβεί σε καταγγελία:

«Σε καταγγελία παραβάσεων των διατάξεων των άρθρων 3 και/ή 6 του παρόντος Νόμου και/ή των Άρθρων 101 ΣΛΕΕ και/ή 102 ΣΛΕΕ, δικαιούται κάθε φυσικό ή νομικό πρόσωπο που έχει έννομο προς τούτο συμφέρον.»

Έννομο συμφέρον έχει αυτός που δύναται να αποδείξει ότι υπέστη ή υπάρχει σοβαρός ή πιθανός κίνδυνος να υποστεί αισθητή οικονομική βλάβη ή ότι τίθεται ή υπάρχει σοβαρός ή πιθανός κίνδυνος να τεθεί σε μειονεκτική στον ανταγωνισμό θέση, ως άμεσο αποτέλεσμα της παράβασης.»

Αναφορικά με το έννομο συμφέρον, ο καταγγέλλων υποστηρίζει στη καταγγελία του ότι ο ΟΑΥ τον απέκλεισε από το να παρέχει την υπηρεσία της γυναικολογικής εξέτασης, δειγματοληψίας και σχετικού consultation στο πλαίσιο του ΓΕΣΥ και ως αποτέλεσμα αποστέρησε από αυτόν το δικαίωμά του στην εργασία, λαμβανομένου υπόψη ότι η υπηρεσία αυτή με τα εργαστηριακά τεστ αποτελούσε πάνω από το 90% των εισοδημάτων του.

⁵ *Supra* υποσ. 2, Ανακοίνωση Ευρωπαϊκής Επιτροπής για τον καθορισμό της σχετικής αγοράς.

⁶ Απόφαση της Ευρωπαϊκής Επιτροπής της 8.09.2015, *Celesio/ Sainsbury's UK pharmacy business* (M.7721), C(2015) 6281 final. Απόφαση της Ευρωπαϊκής Επιτροπής της 17.04.2015, *Brocacef/Mediq Netherlands* (M.7494), http://ec.europa.eu/competition/mergers/cases/decisions/m7494_20150417_201220_4278353_EN.pdf

Η Επιτροπή, βάσει των πιο πάνω στοιχείων, απεδέχθη την εξέταση της καταγγελίας, δίδοντας οδηγίες προς την Υπηρεσία για τη διεξαγωγή προκαταρκτικής έρευνας, θεωρώντας ότι επηρεάζονται άμεσα ή/και έμμεσα από τις εν λόγω ενέργειες του ΟΑΥ ο καταγγέλλων. Ως εκ τούτου, ο καταγγέλλων είχε έννομο συμφέρον να προβεί στην υπό εξέταση καταγγελία.

2. Έννοια «επιχείρηση»

Η Επιτροπή σημειώνει ότι αποτελεί κοινή προϋπόθεση για απαγορευτικές διατάξεις και των δύο άρθρων του Νόμου, ήτοι άρθρο 3 και 6(1), τις οποίες επικαλείται ο καταγγέλλων, οι απαγορευμένες πρακτικές να διενεργούνται από «επιχειρήσεις», σύμφωνα με την έννοια του δικαίου του ανταγωνισμού. Συνεπώς, η Επιτροπή προβαίνει στην εξέταση του κατά πόσο ο καταγγελλόμενος ΟΑΥ αποτελεί «επιχείρηση» για τους σκοπούς του Νόμου και κατά πόσο η κατηγοριοποίηση των παρεχόμενων υπηρεσιών υγείας και συγκεκριμένα, της γυναικολογικής εξέτασης με κολποδιαστολέα, της λήψης κολποτραχηλικών δειγμάτων και της σχετικής συμβουλευτικής (consultation) προς τους ειδικούς γιατρούς, ήτοι γυναικολόγους ή/και κυτταρολόγους και όχι προς τον καταγγέλλοντα, ως κλινικού εργαστηρίου εξετάσεις, αποτελεί δραστηριότητα του ΟΑΥ, η οποία έχει οικονομικό χαρακτήρα.

Καταρχάς, η Επιτροπή επισημαίνει ότι το άρθρο 2 του Νόμου ορίζει ως «επιχείρηση» κάθε φορέα που ασκεί οικονομική δραστηριότητα ανεξάρτητα από το νομικό καθεστώς που το διέπει και τον τρόπο χρηματοδότησης του.

Σύμφωνα με τη νομολογία του Δικαστηρίου της Ευρωπαϊκής Ένωσης (εφεξής το «ΔΕΕ»), η έννοια επιχείρηση στο πλαίσιο του ανταγωνισμού συμπεριλαμβάνει «κάθε οντότητα που ασκεί οικονομικής ή εμπορικής φύσεως δραστηριότητες», ανεξάρτητα από τη νομική της υπόσταση και τον τρόπο με τον οποίο χρηματοδοτείται.⁷ Επιπρόσθετα, ο όρος «οικονομικής φύσεως δραστηριότητα» εφαρμόζεται σε οποιαδήποτε προσφορά αγαθών ή υπηρεσιών σε δεδομένη αγορά, ενώ είναι αδιάφορο αν οι δραστηριότητες έχουν σκοπό το κέρδος.⁸ Ο φορέας που ασκεί οικονομικές δραστηριότητες δεν ταυτίζεται με συγκεκριμένο υποκείμενο δικαίου, αλλά έχει την έννοια οποιουδήποτε φορέα ασκεί οικονομικής φύσης δραστηριότητες. Συνεπώς, η έννοια της επιχείρησης, κατά τον Νόμο, καλύπτει κάθε φορέα, ο οποίος ασκεί οικονομική δραστηριότητα - ήτοι δραστηριότητα που συνίσταται στην προσφορά προϊόντων ή/και υπηρεσιών σε συγκεκριμένη αγορά - ανεξάρτητα από το νομικό καθεστώς που τον διέπει και τον τρόπο χρηματοδότησής του.⁹

Προκύπτει επομένως από τη νομολογία ότι δύο είναι οι βασικές προϋποθέσεις που πρέπει να συντρέχουν σωρευτικά, προκειμένου να διαπιστωθεί η ύπαρξη επιχείρησης υπό το πρίσμα του δικαίου του ανταγωνισμού: α) *αυτονομία οικονομικής δράσης και β) πλήρης ανάληψη των οικονομικών κινδύνων που συνεπάγεται η εκάστοτε οικονομική δραστηριότητα*.¹⁰ Ο δημόσιος ή ιδιωτικός χαρακτήρας μίας επιχείρησης, η επιδίωξη κέρδους από αυτήν ή ο τρόπος χρηματοδότησής της, δεν αποτελούν στοιχεία προσδιοριστικά της έννοιας της επιχείρησης.

2.1 Ο ΟΑΥ ως «Επιχείρηση»

Η Επιτροπή σημειώνει ότι ο πυρήνας των ισχυρισμών του καταγγέλλοντα εδράζεται στο ότι ο ΟΑΥ τον απέκλεισε από τη σχετική αγορά, καθώς αποφάσισε ότι οι γυναικολογικές εξετάσεις, συμπεριλαμβανομένης της συμβουλευτικής και της δειγματοληψίας, για check up (Τεστ Παπανικολάου, κυτταρολογία υγρής φάσης, HPV DNA test) και/ή για λοιμώδη νοσήματα (π.χ. καλλιέργειες ή DNA τεστ για ουρογεννητικές λοιμώξεις), θα πρέπει να παρέχονται από ιατρούς μαιευτήρες γυναικολόγους ή/και κυτταρολόγους και όχι από εργαστήρια.

Η Επιτροπή σημειώνει ακόμα ότι ο ΟΑΥ έχει επισημάνει ότι αποτελεί νομικό πρόσωπο δημοσίου δικαίου, το οποίο συστάθηκε δυνάμει του περί Γενικού Συστήματος Υγείας Νόμου 89(Ι)/2001, όπως εκάστοτε τροποποιείται. Σκοπός του ΟΑΥ, σύμφωνα με τον εν λόγω Νόμο, είναι η εφαρμογή και η υλοποίηση του ΓεΣΥ.

Οι αρμοδιότητές του ΟΑΥ καθορίζονται στο άρθρο 4 του Νόμου του ΓεΣΥ, οι οποίες μεταξύ άλλων είναι:

(α) η διαχείριση του Ταμείου Ασφάλισης Υγείας

(β) η εξασφάλιση της ισότιμης πρόσβασης και παροχής στους δικαιούχους, των προβλεπόμενων από τον Νόμο υπηρεσιών φροντίδας υγείας, χωρίς οποιοσδήποτε διακρίσεις·

(γ) να συμβάλλεται με τους παροχείς υπηρεσιών φροντίδας υγείας, σύμφωνα με τις διατάξεις του Νόμου·

(δ) να προβαίνει σε κάθε άλλη πράξη ή ενέργεια η οποία είναι συναφής με τις πιο πάνω αρμοδιότητες·

⁷ Υπόθεση C-41/90, *Hofner & Elser v. Macrotron*, [1991] ECR I-1979. Υπόθεση C-67/96, *Albany International BV v Stichting Bedrijfspensioenfonds Textielindustrie*, [1999] ECR I-05751. Υπόθεση 170/83, *Hydrotherm v. Compact*, [1984] ECR 2999.

⁸ *Ibid.*

⁹ Υπόθεση C-118/85, *Commission v. Italy*, [1987] Συλλ. Νομολ. 2599, παρά. 7. Υπόθεση C-35/96, *Commission v. Italy (CNSD)*, [1998] Συλλ. Νομολ. I-03851, παρά. 36. Υπόθεση C-41/90, *Höfner and Elser v. Macrotron*, [1991] Συλλ. Νομολ. I-1979, παρά. 21. Υπόθεση C-244/94, *Federation Francaise des Societes d'Assurance*, [1995], Συλλ. Νομολ. I-4013, παρ. 14.

¹⁰ Βλ. σχετικά Απόφαση της Ελληνικής Επιτροπής Ανταγωνισμού αρ. 610/2015, σελ. 79, η οποία παραπέμπει ενδεικτικά στην ακόλουθη νομολογία: «Βλ. ενδεικτικά υπόθ. T-23/09 *Conseil national de l'Ordre des pharmaciens (CNOP), Conseil central de la section G de l'Ordre national des pharmaciens (CCG) κατά Ευρωπαϊκής Επιτροπής*, σκ. 70-71, υπόθ. C-55/96, *Job Centre coop.arl, Συλλογή 1997*, σελ. I-7119, σκ.21, συνεκδ. υπόθ. C-180-184/98, *Pavel Pavlon κ.ά. κατά Stichting Pensioenfonds Medische Specialisten*, Συλλ. 2000 σ. I-6451, σκ. 74, υπόθ. C-118/85 *Επιτροπή κατά Ιταλίας* Συλλ. 1987 σ. 2599, σκ. 7, υπόθ. C-41/90 *Klaus Höfner and Fritz Elser κατά Macrotron GmbH* Συλλ. 1991 σ. I-1979, σκ. 21, υπόθ. C-35/96 *Επιτροπή κατά Ιταλίας (CNSD)* Συλλ. 1998 σ. I-3851, σκ. 36, υπόθ. C-244/94 *Fédération Française des Sociétés d'Assurance κ.ά. κατά Ministère de l'Agriculture et de la Pêche* Συλλ. 1995 σ. I-4013, σκ. 14, απόφαση EA 292/IV/2005 υπό 2.1.»

(ε) να ασκεί οποιοσδήποτε άλλες αρμοδιότητες προβλέπονται σε επιμέρους διατάξεις του Νόμου και σε οποιοσδήποτε δυνάμει αυτού εκδιδόμενους Κανονισμούς ή εσωτερικούς κανονισμούς ή Αποφάσεις.

Ο ΟΑΥ σημείωσε περαιτέρω ότι το ΓεΣΥ είναι ένα καθολικό Σύστημα, το οποίο βασίζεται στις αρχές της αλληλεγγύης, της ίσης μεταχείρισης και της ελεύθερης επιλογής παροχών. Ως εκ τούτου, σύμφωνα με τους ισχυρισμούς του ΟΑΥ αποτελεί κοινωφελές, μη κερδοσκοπικό νομικό πρόσωπο δημοσίου δικαίου το έργο του οποίου δεν ανταγωνίζεται άλλες ιδιωτικές ασφαλιστικές εταιρείες. Τόνισε επίσης ότι, στο πλαίσιο της αρχής της αλληλεγγύης, κάθε πολίτης καταβάλλει εισφορές ανάλογα με τα εισοδήματά του και λαμβάνει ισότιμα υπηρεσίες φροντίδας υγείας ανάλογα με τις ανάγκες του. Το ύψος των εισφορών για κάθε κατηγορία εισφορέων καθορίζεται στο άρθρο 19 του Νόμου του ΓεΣΥ.

Σε σχέση με την κατηγοριοποίηση των παρεχόμενων υπηρεσιών των γυναικολόγων και των κλινικών εργαστηρίων, ο ΟΑΥ σημείωσε ότι η κατηγοριοποίηση των εργαστηρίων και των γυναικολόγων έγιναν με βάση τη νομοθεσία του ΓεΣΥ. Συγκεκριμένα, σύμφωνα με το άρθρο 23(3) του Νόμου του ΓεΣΥ, ειδικοί ιατροί είναι ιατροί με αναγνωρισμένη από το Ιατρικό Συμβούλιο Κύπρου ειδικότητα ή ειδικότητα και εξειδίκευση, δυνάμει των προνοιών των περί Ιατρών (ειδικά Προσόντα) Κανονισμών. Οι γυναικολόγοι εντάσσονται στην εν λόγω κατηγορία. Στην ίδια κατηγορία εξάλλου, εντάσσονται και οι κυτταρολόγοι.

Επίσης, σύμφωνα με το άρθρο 2 του Νόμου του ΓεΣΥ, εργαστήριο έχει την έννοια που αποδίδεται στον όρο «κλινικό εργαστήριο» από το άρθρο 2 του περί Εγγραφής και Λειτουργίας Κλινικών Εργαστηρίων Νόμου (Ν. 132/1988). Οι παρεχόμενες υπηρεσίες φροντίδας υγείας καθορίζονται στο άρθρο 22 του Νόμου του ΓεΣΥ και στους εκδιδόμενους αυτού Κανονισμούς.

Οι υπηρεσίες των εργαστηρίων καθορίζονται στον Κανονισμό 4 των περί Γενικού Συστήματος Υγείας (Εργαστήρια) Κανονισμών του 2019 (Κ.Δ.Π 158/2019) και σύμφωνα με τον ΟΑΥ, οι υπό καταγγελία εργαστηριακές εξετάσεις δεν εντάσσονται στις υπηρεσίες αυτές. Ο ΟΑΥ σημείωσε ότι ενήργησε στη βάση του Νόμου του ΓεΣΥ και των εκδιδόμενων αυτού Κανονισμών για την κατηγοριοποίηση αυτών, χωρίς οποιαδήποτε παρέκκλιση.

ΜΕΡΟΣ II ΠΑΡΕΧΟΜΕΝΕΣ ΥΠΗΡΕΣΙΕΣ ΦΡΟΝΤΙΔΑΣ ΥΓΕΙΑΣ

Υπηρεσίες φροντίδας υγείας από εργαστήρια. Παράρτημα I.	4.-(1) Με την επιφύλαξη των προνοιών της παραγράφου (2), οι παρεχόμενες υπηρεσίες φροντίδας υγείας από εργαστήρια, εξαιρουμένων εκείνων που διενεργούνται στο πλαίσιο ενδονοσοκομειακής φροντίδας υγείας, περιλαμβάνουν τις εργαστηριακές εξετάσεις, οι οποίες καθορίζονται στο Παράρτημα I.
Παράρτημα II.	(2) Οι υπηρεσίες φροντίδας υγείας από εργαστήρια δεν περιλαμβάνουν εργαστηριακές εξετάσεις, οι οποίες αφορούν στις περιπτώσεις που καθορίζονται στο Παράρτημα II.
132 του 1988 98 του 1990 103(I) του 2004.	(3) Τα εργαστήρια παρέχουν τις υπηρεσίες φροντίδας υγείας που καθορίζονται στην παράγραφο (1) σύμφωνα με τις διατάξεις του περί Εγγραφής και Λειτουργίας Κλινικών Εργαστηρίων Νόμου και τους δυνάμει αυτού εκδιδόμενους Κανονισμούς, καθώς και οποιαδήποτε άλλη ισχύουσα νομοθεσία αφορά σε εργαστήρια.
	(4) Τηρουμένων των προνοιών των παραγράφων (1) και (3), στις παρεχόμενες υπηρεσίες φροντίδας υγείας από εργαστήρια περιλαμβάνονται εργαστηριακές εξετάσεις κατόπιν παραπομπής που εκδίδουν ιατροί που συμβάλλονται με τον Οργανισμό, με βάση τα πρωτόκολλα, τις κλινικές κατευθυντήριες οδηγίες και τους περιορισμούς που υιοθετούνται και ανακοινώνονται από τον Οργανισμό και σύμφωνα με την ειδικότητά τους, όπου εφαρμόζονται.

Περαιτέρω, ο ΟΑΥ ανέφερε ότι «Σε ό,τι αφορά την υπό εξέταση περίπτωση, η δειγματοληψία για το τεστ Παπανικολάου εντάσσεται στις δραστηριότητες των γυναικολόγων εφόσον εκτός από τη λήψη δείγματος διενεργείται και η απαιτούμενη γυναικολογική εξέταση. Η διεξαγωγή του Τεστ Παπανικολάου ως κυτταρολογική εξέταση διενεργείται από ιατρούς κυτταρολόγους και ως εκ τούτου εντάσσεται στις δραστηριότητες αυτών στα πλαίσια του ΓεΣΥ.»

Επιπρόσθετα, ο ΟΑΥ ανέφερε ότι: «Το HPV (Human Papilloma Virus) DNA Test δεν εντάχθηκε ακόμα σε κανένα κατάλογο λόγω του ότι όλες οι γενετικές εξετάσεις εξακολουθούν να καλύπτονται από το Υπουργείο Υγείας και αναμένεται να ενταχθούν στο ΓεΣΥ το Φθινόπωρο του 2020. Σημειώνεται ότι τα εθνικά προγράμματα ελέγχου του καρκίνου, συμπεριλαμβανομένου και του τραχήλου της μήτρας, που αποσκοπούν να διασφαλίσουν μία κεντρικά διαχειριζόμενη εφαρμογή και παρακολούθηση τεκμηριωμένων στρατηγικών για την πρόληψη, την έγκαιρη ανίχνευση και διάγνωση, αποτελούν ευθύνη του Υπουργείου Υγείας.»

Όσον αφορά την μέθοδο που αναφέρει ο Δρ. Π. Ν. στην καταγγελία του, ο ΟΑΥ ανέφερε ότι: «[...] θα πρέπει να ληφθεί υπόψη από το Υπουργείο Υγείας το οποίο θα πρέπει να καταρτίσει το Εθνικό πρόγραμμα πρόληψης και ανίχνευσης για τον συγκεκριμένο καρκίνο.»

Σε σχέση με το λόγο για τον οποίο ο ΟΑΥ δεν έχει αποδεχθεί το αίτημα του καταγγέλλοντα για την επιπρόσθετη παροχή από μέρους του υπηρεσιών γυναικολογικών εξετάσεων, δειγματοληψίας και σχετικής συμβουλευτικής, ο ΟΑΥ σημείωσε ότι ο καταγγέλλων δεν εμπίπτει στους παροχείς, οι οποίοι με βάση τη νομοθεσία του ΓεΣΥ μπορούν να διεξάγουν τη δειγματοληψία και το Τεστ Παπανικολάου. Αναφέρθηκε επίσης στο ότι «σύμφωνα με το άρθρο 23(3) του Νόμου του ΓεΣΥ, ειδικοί ιατροί είναι ιατροί με αναγνωρισμένη από το Ιατρικό Συμβούλιο Κύπρου ειδικότητα ή ειδικότητα και εξειδίκευση, δυνάμει των προνοιών των περί Ιατρών (ειδικά Προσόντα) Κανονισμών. Οι γυναικολόγοι εντάσσονται στην εν λόγω κατηγορία. Στην ίδια κατηγορία εξάλλου, εντάσσονται και οι κυτταρολόγοι. Ο Δρ. Π. Ν. δεν είναι ιατρός.»

Η Επιτροπή σημειώνει ότι θεωρείται σκόπιμο κατά την εκτίμηση της έννοιας «επιχείρησης», η διερεύνηση των διαχειριστικών όψεών της, σχετικά με το ποιες είναι οικονομικής φύσης και ποιες αμιγώς διοικητικής.¹¹ Εξάλλου, όσον αφορά την οικονομική φύση των δραστηριοτήτων μίας επιχείρησης θα πρέπει να διαχωριστεί ποιες είναι στην

¹¹ Υπόθεση T-128/98, *Aéroports de Paris κατά Επιτροπής*, [2000], Συλλ. σελ. II-03929, σκ. 110, 112.

πραγματικότητα αυτές, οι οποίες εφαρμόζονται κατ' αυτονομία από την εξεταζόμενη επιχείρηση και ποιες όχι. Σύμφωνα με το ΔΕΕ, στην υπόθεση *ΜΟΤΟΕ*,¹² σε περίπτωση κατά την οποία ένα νομικό πρόσωπο δεν θεωρείται για μέρος των δραστηριοτήτων του επιχείρησης, λόγω άσκησης προνομίων δημόσιας εξουσίας, είναι δυνατόν να θεωρείται ως προς άλλες αν ασκεί οικονομικές δραστηριότητες ανεξάρτητες όμως από την άσκηση προνομίων δημόσιας εξουσίας.

Ως εκ τούτου, η Επιτροπή θεωρεί ότι ο ΟΑΥ πρέπει να κριθεί κατά πόσο συνιστά «επιχείρηση» για τους σκοπούς του Νόμου, όχι συνολικά ως οργανισμός, αλλά συγκεκριμένα σε σχέση με τα γεγονότα αυτά καθαυτά, που περιβάλουν την παρούσα καταγγελία. Συνεπώς, ο ΟΑΥ πρέπει να κριθεί συγκεκριμένα σε σχέση με την κατηγοριοποίηση των γυναικολογικών εξετάσεων, συμπεριλαμβανομένης της συμβουλευτικής και της δειγματοληψίας να παρέχονται από ιατρούς μαιευτήρες γυναικολόγους και/ή κυτταρολόγους και όχι από εργαστήρια και εν γένει σε σχέση με τη δυνατότητά του να κατηγοριοποιεί τις παρεχόμενες υπηρεσίες υγείας με βάση τις σχετικές νομοθεσίες.

Η Επιτροπή σημειώνει ότι οι δημόσιες αρχές μπορεί να συνιστούν «επιχειρήσεις» μόνο όταν το κράτος ασκεί οικονομική δραστηριότητα και δεν ασκεί δημόσια εξουσία. Πρέπει εντούτοις να σημειωθεί ότι, μία οντότητα μπορεί να θεωρηθεί ως «επιχείρηση» σε ορισμένες περιπτώσεις και σε άλλες όχι. Αυτό συμβαίνει συχνά σε υποθέσεις όπου εμπλέκονται κρατικοί φορείς. Για παράδειγμα, ένα κρατικό σχολείο δεν δύναται να θεωρείται «επιχείρηση» όσον αφορά τη δραστηριότητά του να παρέχει δωρεάν εκπαίδευση, μπορεί ωστόσο να θεωρηθεί ως «επιχείρηση» εάν νοικιάσει τα κτίρια του σε τρίτους.¹³

Όσον αφορά τον όρο οικονομική δραστηριότητα, δεν θεωρείται οικονομική η δραστηριότητα που συνίσταται αποκλειστικά σε κοινωνική λειτουργία,¹⁴ όπως τα ταμεία ασθενείας και οι οργανισμοί, επιφορτισμένοι με τη διαχείριση υποχρεωτικών συστημάτων κοινωνικής ασφάλισης, διότι η λειτουργία τους στηρίζεται στην αρχή της εθνικής αλληλεγγύης και στερούνται κερδοσκοπίας.

Συνεπώς είναι δυνατό μια οντότητα να συνιστά «επιχείρηση» σε ορισμένες περιπτώσεις και σε κάποιες άλλες όχι. Ειδικότερα αναφορικά με τις δημόσιες αρχές, αυτές μπορεί να συνιστούν «επιχειρήσεις» μόνο όταν το κράτος ασκεί οικονομική δραστηριότητα και δεν ασκεί δημόσια εξουσία.

Το ΔΕΕ, στην απόφασή του *Federation Francaise des Societes d'Assurance (F.F.S.A.)*¹⁵ ανέφερε ότι, οικονομική δραστηριότητα είναι εκείνη που μπορεί να αναληφθεί στον ιδιωτικό τομέα ή εκείνη που βρίσκεται τουλάχιστον σε ανταγωνιστική σχέση με παρόμοια δραστηριότητα που ασκείται από ιδιωτικές επιχειρήσεις.

Συγκεκριμένα, το ΔΕΕ στην εν λόγω υπόθεση αποφάσισε ότι, ένας μη κερδοσκοπικός οργανισμός, ο οποίος ήταν υπεύθυνος για τη διαχείριση ενός εθελοντικού προγράμματος συνταξιοδότησης, κάτω από τους κανόνες των δημοσίων αρχών συνιστά επιχείρηση γιατί ασκεί μια δραστηριότητα, η οποία ανταγωνίζεται τις ασφαλιστικές εταιρείες. Οι πιο πάνω θέσεις επαναλαμβάνονται στη υπόθεση *Film purchases by German television stations*,¹⁶ όπου η Επιτροπή ορίζει ότι, ο εν λόγω όρος καλύπτει κάθε δραστηριότητα, η οποία αφορά σε παροχή υπηρεσιών ή αγαθών ανεξάρτητα από τη νομική μορφή της επιχείρησης και ανεξάρτητα αν αποσκοπεί ή όχι στο κέρδος. Επομένως, η επιδίωξη κέρδους δεν είναι ουσιώδης προϋπόθεση της ύπαρξης οικονομικής δραστηριότητας. Το γεγονός ότι ένας οργανισμός δεν έχει ως κίνητρο το κέρδος, αυτό δεν αποκλείει το να είναι «επιχείρηση».

Επιπρόσθετα, σύμφωνα με τη νομολογία, καθοριστικός παράγοντας της οικονομικής δραστηριότητας σε περιπτώσεις κρατικών φορέων είναι η αξιολόγηση της υπό εξέταση δραστηριότητας σε σχέση με το ρόλο του κράτους. Δηλαδή, εάν και κατά πόσο αποτελεί η εν λόγω δραστηριότητα μέρος των ουσιαστικών λειτουργιών του κράτους. Με άλλα λόγια, εάν είναι η δραστηριότητα σχετική με την άσκηση των καθηκόντων και δυνάμεων που είναι χαρακτηριστικά με εκείνα μιας δημόσιας αρχής.¹⁷ Για παράδειγμα, σε πολλές περιπτώσεις, όπως σε υπηρεσίες κατά της μόλυνσης,¹⁸ υπηρεσίες κηδεύων,¹⁹ υπηρεσίες επίβλεψης εναέριου χώρου (air space),²⁰ το ΔΕΕ αποφάσισε ότι, οι δραστηριότητες αυτές ήταν συνδεδεμένες με δραστηριότητες χαρακτηριστικές μιας δημόσιας αρχής και δεν αποτελούν οικονομικές δραστηριότητες.

Από τα πιο πάνω, προκύπτει ότι οι εξουσίες που δίνονται στον ΟΑΥ στο πλαίσιο του Νόμου του ΓεΣΥ, ανάμεσά τους και η δυνατότητα για κατηγοριοποίηση των παρεχόμενων υπηρεσιών υγείας από τους παρόχους υγείας προς τους δικαιούχους, όπως στην προκείμενη υπόθεση, αποτελούν έκφανση δημόσιας εξουσίας και δεν συνιστούν οικονομικής φύσεως δραστηριότητες. Η Επιτροπή σημειώνει ότι η δυνατότητα του ΟΑΥ να προβαίνει σε κατηγοριοποίηση των παρεχόμενων ιατρικών υπηρεσιών δεν αποτελεί οικονομική δραστηριότητα καθώς, μεταξύ άλλων, δεν αποτελεί δραστηριότητα η οποία θα μπορούσε να αναληφθεί στον ιδιωτικό τομέα, ούτε αποτελεί πραγματικά ή δυνητικά, δραστηριότητα η οποία τελεί σε ανταγωνιστική σχέση με δραστηριότητες άλλων επιχειρήσεων. Αντιθέτως, προκύπτει αβίαστα ότι οι εν λόγω δραστηριότητες του ΟΑΥ αποτελούν δραστηριότητες χαρακτηριστικές μιας δημόσιας αρχής οι οποίες βασίζονται στο νομοθετικό πλαίσιο των εξουσιών του ΟΑΥ.

Η Επιτροπή σημειώνει περαιτέρω ότι είναι χαρακτηριστικό ότι η κατηγοριοποίηση των υπηρεσιών των γυναικολόγων, των κυτταρολόγων και των κλινικών εργαστηρίων βασίζεται στη νομοθεσία του ΓεΣΥ. Η εν λόγω νομοθεσία προφανώς δεν

¹² Υπόθεση C-49/07, *Μοτοσυκλετιστική Ομοσπονδία Ελλάδος ΝΠΙΔ (ΜΟΤΟΕ) κατά Ελληνικού Δημοσίου*, [2008] Συλλογή της Νομολογίας 2008 I-04863, σκ. 25.

¹³ Jonathan Faull και Ali Nikpay, *The EC Law of Competition*, ed. 2nd (2007).

¹⁴ Υπόθεση C-67/96, *Albany International BV v Stichting Bedrijfspensioenfonds Textielindustrie*, [1999] ECR I-5751.

¹⁵ Βλ. Υπόθεση 244/94, *Fédération française des sociétés d'assurances and others v. Ministère de l'Agriculture et de la Pêche* [1995] ECR I-4013.

¹⁶ Βλ. *Film purchases by German television stations*, OJ. 1989, L 284, 36.

¹⁷ Βλ. Υπόθεση T-319/99, *FENIN v. Επιτροπής*, [2003] ECR C 112.

¹⁸ Υπόθεση C-343/95, *Diego Cali and Figli Srl Servizi ecologici porto de Genova Spa (SEPG)*, [1997] ECR I-547.

¹⁹ Υπόθεση 30/87, *Corine Bodson v. SA Pompes Funebres des Regions Liberees*, [1988] ECR 2479.

²⁰ Βλ. Υπόθεση C-364/92, *SAT v. Eurocontrol*, [1994] ECR I-43.

αποτελεί δραστηριότητα οικονομικής φύσεως, αλλά αμιγώς εξουσία που πηγάζει από τον πυρήνα της κρατικής εξουσίας. Σε καμία περίπτωση ο ΟΑΥ δεν ενήργησε αυτοβούλως ούτε είχε οποιοδήποτε οικονομικό όφελος από την εν λόγω κατηγοριοποίηση.

Προς επίρρωση των πιο πάνω, επισημαίνεται ότι ο ΟΑΥ προς απάντηση διαφόρων σχετικών ερωτημάτων που του τέθηκαν από τον καταγγέλλοντα, όπως π.χ. στις 4/9/2019 τέθηκε ερώτηση και έγκριση πληρωμών σε consultation, γυναικολογική εξέταση και δειγματοληψία, HPV DNA Full Test κτλ, στις 11/5/2020, απάντησε ότι: «Οι συγκεκριμένες εξετάσεις στις οποίες αναφέρατε δεν συμπεριλαμβάνονται στον εν ισχύ κατάλογο των εργαστηριακών εξετάσεων που καλύπτονται από το ΓεΣΥ με βάση την σύμβαση σας ως κλινικό εργαστήριο και δεν μπορούν να αποζημιωθούν μέσω ΓεΣΥ.»²¹

Περαιτέρω σημειώνεται ότι και το Υπουργείο Υγείας ανέφερε, μεταξύ άλλων, σε σχετικό ερωτηματολόγιο κατά την προκαταρκτική έρευνα τα εξής σχετικά: «Η γυναικολογική εξέταση, η οποία συνοδεύεται από λήψη δείγματος για τεστ Παπανικολάου (Test Pap) δύναται να πραγματοποιηθεί από ιατρούς μαιευτήρες - γυναικολόγους. Δεδομένου ότι δεν υπάρχουν κάπου καταγεγραμμένες οι δραστηριότητες ανά ειδικότητα από τον ΠΙΣ ή από το Ιατρικό Συμβούλιο, το Υπουργείο Υγείας θεωρεί ότι καμία άλλη ειδικότητα πέραν των Μαιευτήρων Γυναικολόγων δεν δύναται να πραγματοποιεί την εν λόγω γυναικολογική εξέταση, αφού αφορά εξέταση που άπτεται των δραστηριοτήτων της συγκεκριμένης ειδικότητας. [...]»

Επιπρόσθετα, στο άρθρο 12(1) του ίδιου Νόμου, αναφέρεται ότι δεν επιτρέπεται η λήψη αίματος από τους Διευθυντές ή τα μέλη του προσωπικού Κλινικών Εργαστηρίων οι οποίοι δεν είναι ιατροί, εκτός εάν δοθεί σχετική άδεια από το Συμβούλιο Κλινικών Εργαστηρίων, κατόπιν διαπιστώσεως του Συμβουλίου, ότι το πρόσωπο έχει ικανοποιητική εκπαίδευση για τη λήψη αίματος. Ακόμη και για απλή αιμοληψία, χρειάζεται ειδική άδεια από το Συμβούλιο Κλινικών Εργαστηρίων. Πόσο μάλλον για γυναικολογική εξέταση με κολποδιαστολέα, λήψη κολποτραχηλικών δειγμάτων και σχετικό consultation, πράξεις οι οποίες δεν προνοούνται στον Νόμο, αλλά σίγουρα και δε νομιμοποιούνται, λόγω έλλειψης αναφοράς τους σε αυτόν.

Οι παρεχόμενες από τον καταγγέλλοντα υπηρεσίες δεν μπορούν να αναληφθούν από κλινικά εργαστήρια, καθότι θεωρούνται ιατρικές πράξεις. Αναφορικά με τη δειγματοληψία για το τεστ Παπανικολάου, αυτή εντάσσεται στις δραστηριότητες των Μαιευτήρων Γυναικολόγων, καθώς εκτός από τη λήψη δείγματος διενεργείται και η απαιτούμενη γυναικολογική εξέταση. Πέραν τούτου, μόνον ο γιατρός είναι σε θέση να αντιμετωπίσει οποιαδήποτε ανεπιθύμητη αντίδραση προκύψει κατά την γυναικολογική εξέταση ή/ και τη δειγματοληψία. Επιπρόσθετα, σύμφωνα με το άρθρο 24(γ) του Περί Εγγραφής Γιατρών Νόμο, αν κάποιος, ο οποίος δεν είναι εγγεγραμμένος γιατρός ασκεί ή μετέρχεται την ιατρική, χειρουργική ή μαιευτική ή παρέχει οποιαδήποτε ιατρική γνώμη ή συμβουλή ή υποδεικνύει οποιαδήποτε ιατρική ή χειρουργική θεραπεία ή αναλαμβάνει τη διάγνωση ή θεραπεία οποιασδήποτε ασθένειας ή πάθησης με οποιοδήποτε τρόπο ή μέσο με οποιοδήποτε πρόσχημα, είναι ένοχος ποινικού αδικήματος. Σε ότι αφορά στη διενέργεια και μόνο της εργαστηριακής εξέτασης HPV (Human Papilloma Virus) DNA Test μπορεί να αναληφθεί από κλινικά εργαστήρια που διενεργούν μοριακές/ γενετικές εξετάσεις υπό το φάσμα της Γενετικής/ Μικροβιολογίας, χωρίς αυτό να περιλαμβάνει γυναικολογική εξέταση με κολποδιαστολέα, λήψη κολποτραχηλικών δειγμάτων και σχετικό consultation.

Επαναλαμβάνεται όμως ότι, το HPV (Human Papilloma Virus) DNA Test δεν έχει επί του παρόντος ενταχθεί σε κάποιο κατάλογο του ΓεΣΥ, εφόσον ο Οργανισμός Ασφάλισης Υγείας υιοθέτησε αρχικά τις εργαστηριακές εξετάσεις για τις οποίες υπήρχε σχετική αδειοδότηση, όπως αναφέρεται πιο πάνω, στις οποίες δεν εντάσσεται η υπό αναφορά εξέταση.» (η υπογράμμιση είναι της Επιτροπής)

Από τα παραπάνω προκύπτει ότι οι ιατρικές υπηρεσίες που προσφέρονται μέσω του ΓΕΣΥ έχουν καθοριστεί από ποιους θα παρέχονται και άρα ο καταγγέλλων δεν δύναται να αναλαμβάνει εξετάσεις για την πραγματοποίηση πράξεων οι οποίες χαρακτηρίζονται ιατρικές. Μάλιστα, το Υπουργείο Υγείας παρέθεσε και τις σχετικές νομοθετικές διατάξεις από τις οποίες προκύπτει ότι ιατρικές πράξεις και/ή διαγνωστικές και/ή συμβουλευτικές πρέπει να αναλαμβάνονται από εγγεγραμμένους ιατρούς. Σε αυτό το πλαίσιο προκύπτει ότι ο ΟΑΥ προέβη στην υπό εξέταση κατηγοριοποίηση βάσει της δέουσας νομοθεσίας. Προκύπτει ακόμα ότι η εν λόγω δραστηριότητά του, η οποία έχει έρεισμα και στο άρθρο 24(γ) του περί Εγγραφής Γιατρών Νόμου, δεν δύναται να αναληφθεί στον ιδιωτικό τομέα ούτε είναι σε ανταγωνιστική σχέση με οποιαδήποτε άλλη επιχείρηση, με αποτέλεσμα να μην μπορεί να χαρακτηριστεί εν προκειμένω ως οικονομική δραστηριότητα.

Επίσης, ως προς τον σχετικό ισχυρισμό του καταγγέλλοντα αναφορικά με τον τρόπο καθορισμού των τιμών των σχετικών υπηρεσιών της παρούσας καταγγελίας, η Επιτροπή σημειώνει ότι σύμφωνα με τον ΟΑΥ, ο τρόπος λήψης αποφάσεων για τον καθορισμό των τιμών των καταγγελλομένων υπηρεσιών προς τους μαιευτήρες-γυναικολόγους πραγματοποιείται, στη βάση του άρθρου 37(1) του Νόμου του ΓεΣΥ. Το ύψος της αμοιβής των ειδικών ιατρών καθορίζεται με Αποφάσεις, ύστερα από διαβουλεύσεις του ΟΑΥ με τον Παγκύπριο Ιατρικό Σύλλογο και με τη σύμφωνο γνώμη του Υπουργού Υγείας²²:

«Αμοιβή και εισοδήματα ειδικών ιατρών και άλλων παροχών υπηρεσιών φροντίδας υγείας

37.-(1) Οι ειδικοί ιατροί αμείβονται για την παροχή υπηρεσιών φροντίδας υγείας με διαδικασίες που καθορίζονται με Κανονισμούς:

Νοείται ότι, το ύψος της αμοιβής των ειδικών ιατρών καθορίζεται με Αποφάσεις, ύστερα από διαβουλεύσεις του Οργανισμού με τον Παγκύπριο Ιατρικό Σύλλογο και με τη σύμφωνο γνώμη του Υπουργού.»

Τα πιο πάνω δεικνύουν ότι, σε σχέση με τα εξεταζόμενα θέματα, ο ΟΑΥ δεν δρα αυτοβούλως, αλλά ασκεί κρατική εξουσία εκπορευόμενη από τη σχετική νομοθεσία και το οικείο Υπουργείο. Ως εκ τούτου, είναι πρόδηλο ότι ο ΟΑΥ ενεργεί στο πλαίσιο άσκησης δημόσιας εξουσίας και κατά συνέπεια οι εν λόγω δραστηριότητές του δεν μπορούν να χαρακτηριστούν ως «οικονομικής φύσεως».

²¹ Τόμος 1, ερ. 180-182.

²² Βλ. σχετικά Κ.Δ.Π. 336/2020.

Με βάση τα παραπάνω, η Επιτροπή θεωρεί ότι η κατηγοριοποίηση του ΟΑΥ ότι οι γυναικολογικές εξετάσεις, συμπεριλαμβανομένης της συμβουλευτικής και της δειγματοληψίας θα πρέπει να παρέχονται από ιατρούς μαιευτήρες γυναικολόγους και/ή κυτταρολόγους και όχι από εργαστήρια, δεν μπορεί να θεωρηθεί οικονομική δραστηριότητα κατά την έννοια του Νόμου και άρα εξαιρείται από το πεδίο εφαρμογής του δικαίου του ανταγωνισμού, καθώς αποτελεί άσκηση δημόσιας εξουσίας.

Όσον αφορά το HPV DNA Test, ο ΟΑΥ έχει αναφέρει ότι «δεν εντάχθηκε ακόμα σε κανένα κατάλογο λόγω ότι όλες οι γενετικές εξετάσεις εξακολουθούν να καλύπτονται από το Υπουργείο Υγείας και αναμένεται να ενταχθούν στο ΓεΣΥ το Φθινόπωρο του 2020». Επίσης, ο ΟΑΥ, αναφορικά με την εναλλακτική επιλογή της μεθόδου της ανώδυνης γυναικολογικής δειγματοληψίας, που καθιέρωσε ο καταγγέλλων και της εναλλακτικής επιλογής του co-testing, που αναφέρει ο καταγγέλλων, επισήμανε ότι «Ο ΟΑΥ δεν έχει καθορίσει μέθοδο δειγματοληψίας στα πλαίσια του ΓεΣΥ. Το co-testing όπως το αντιλαμβάνομαστε να εννοείται από τον Δρ. Π. Ν. δεν μπορεί να εφαρμοστεί καθότι η δειγματοληψία και η διενέργεια του τεστ πραγματοποιούνται από διαφορετικούς παροχείς στα πλαίσια του ΓεΣΥ.»

Επί των πιο πάνω, ο ΟΑΥ συμπλήρωσε ότι: «τα εθνικά προγράμματα ελέγχου του καρκίνου, όπως του τραχήλου της μήτρας, που απασκοπούν να διασφαλίσουν μία κεντρικά διαχειριζόμενη εφαρμογή και παρακολούθηση τεκμηριωμένων στρατηγικών για την πρόληψη, την έγκαιρη ανίχνευση και διάγνωση, αποτελούν αποκλειστική αρμοδιότητα και ευθύνη του Υπουργείου Υγείας και όχι του ΟΑΥ. Οι εν λόγω μέθοδοι που αναφέρει ο Δρ. Π. Ν. θα πρέπει να ληφθούν υπόψη από το Υπουργείο Υγείας [...]».

Συνεπώς, η Επιτροπή καταλήγει ομόφωνα στο συμπέρασμα ότι, ενόψει του γεγονότος ότι οι καταγγελλόμενες ενέργειες του ΟΑΥ που σχετίζονται με τα γεγονότα της παρούσας καταγγελίας δεν δύνανται να χαρακτηριστούν ως οικονομικής φύσεως, παρέλκει η οποιαδήποτε περαιτέρω εξέταση των κατ' ισχυρισμό παραβάσεων του Νόμου, δεδομένου ότι δεν στοιχειοθετείται το βασικό συστατικό στοιχείο για την εφαρμογή των άρθρων 3 και 6(1) του Νόμου, ήτοι η ύπαρξη «επιχείρησης», εφόσον ο ΟΑΥ δεν δύναται να θεωρηθεί στην προκειμένη περίπτωση που καταγγέλλεται ως «επιχείρηση», λόγω άσκησης δημόσιας εξουσίας.

Z. ΘΕΣΕΙΣ ΚΑΤΑΓΓΕΛΜΟΝΤΑ ΕΠΙ ΤΩΝ ΠΡΟΚΑΤΑΡΚΤΙΚΩΝ ΣΥΜΠΕΡΑΣΜΑΤΩΝ ΤΗΣ ΕΠΙΤΡΟΠΗΣ

Η Επιτροπή μελέτησε ενδελεχώς τα όσα ανέφερε ο καταγγέλλων στις θέσεις του ημερομηνίας 3/2/2022 και τις παραθέτει περιληπτικά κατωτέρω:

Η Επιτροπή καταρχάς σημειώνει ότι οι θέσεις του καταγγέλλοντα επικεντρώνονται μόνο στο ζήτημα του κατά πόσο ο ΟΑΥ συνιστά επιχείρηση. Σε αυτό το πλαίσιο σημείωσε ότι ο ΟΑΥ κατά τη γνώμη του συνιστά επιχείρηση, καθώς ασκεί οικονομικής φύσεως δραστηριότητες. Επίσης, ο καταγγέλλων διαφωνεί με την ανάλυση και το συμπέρασμα της Επιτροπής ότι σύμφωνα με τα ενωπύον της στοιχεία αναφορικά με τα καταγγελλόμενα θέματα, ο ΟΑΥ δεν ενήργησε ως «επιχείρηση» για τους σκοπούς των περί Προστασίας του Ανταγωνισμού Νόμων του 2008 και 2014 (εφεξής «ο Νόμος») στο πλαίσιο της παρούσας καταγγελίας και άρα δεν δύναται να προχωρήσει σε περαιτέρω εξέταση των κατ' ισχυρισμό παραβάσεων του Νόμου.

Σύμφωνα με τις εν λόγω γραπτές θέσεις του καταγγέλλοντα, το συμπέρασμα της Επιτροπής είναι λανθασμένο, καθώς οι εξουσίες που δίδονται στον ΟΑΥ να εκδίδει Κανονισμούς, Αποφάσεις κλπ. αναφέρονται στο άρθρο 64 του Νόμου του ΓεΣΥ και όλες οι εξουσίες έχουν άμεση ή έμμεση σχέση με τις οικονομικές δραστηριότητες του ΟΑΥ και αναφέρθηκε ιδίως στην ΚΔΠ 158/2019, η οποία καθορίζει εξαντλητικά ποιες εργαστηριακές εξετάσεις αμείβονται από τον ΟΑΥ και τον βαθμό βαρύτητας.

Σύμφωνα με τις γραπτές του θέσεις, το παράπονο του καταγγέλλοντα είναι ότι με τη μη συμπερίληψη των επίδικων εξετάσεων που έκανε για χρόνια πριν το ΓεΣΥ αποκλείστηκε από την αγορά των δικαιούχων του ΓεΣΥ. Αυτό σύμφωνα με τον καταγγέλλοντα συνιστά άσκηση οικονομικής δραστηριότητας από τον ΟΑΥ και όχι άσκηση προνομίων δημόσιας εξουσίας.

Εν συνεχεία, ο καταγγέλλων παρέπεμψε σε νομολογία του Δικαστήριο της Ευρωπαϊκής Ένωσης (εφεξής το «ΔΕΕ») όπου γίνεται αναφορά σε περιπτώσεις όπου το ΔΕΕ όρισε ως οικονομικής φύσεως δραστηριότητες και όχι ως άσκηση προνομίων δημόσιας εξουσίας συγκεκριμένες δραστηριότητες, υποστηρίζοντας ότι το ίδιο ισχύει και στην περίπτωση του ΟΑΥ.

Επίσης, ο καταγγέλλων αναφέρθηκε και στην Υπόθεση C-49/07, όπου το ΔΕΕ προχώρησε σε διάκριση των δραστηριοτήτων σε οικονομικής ή μη και σημείωσε ότι κατά τη γνώμη του πρέπει να διερευνείται κατά πόσον υπάρχει παράβαση του άρθρου 106(1) της Συνθήκης για τη Λειτουργία της Ευρωπαϊκής Ένωσης (εφεξής η «ΣΛΕΕ»).

Επίσης, ο καταγγέλλων ισχυρίστηκε ότι ο ΟΑΥ δεν έχει εξουσία από τον Νόμο του ΓεΣΥ να ρυθμίζει ζητήματα όπως το τι συνιστά ιατρική πράξη. Περαιτέρω, σημείωσε ότι ουδεμία αρμοδιότητα έχει ο ΟΑΥ να αποφασίζει αυτά τα θέματα από την κανονιστική εξουσία που του δίνεται από τον Νόμο του ΓεΣΥ και ότι σε αντίθεση με την ως άνω αναφερόμενη Υπόθεση ΜΟΤΟΕ, η εν λόγω εξουσία είναι άμεσα και αδιαχώριστα συνδεδεμένη με την άσκηση της βασικής επιχειρηματικής δραστηριότητας του ΟΑΥ.

Επίσης, σύμφωνα με τον καταγγέλλοντα, η Επιτροπή αποδέχθηκε τις θέσεις του Υπουργείου Υγείας και απέρριψε χωρίς αιτιολογία τις θέσεις του καταγγέλλοντα.

Επιπλέον, σύμφωνα με τον καταγγέλλοντα υπάρχει ουσιώδης αντίφαση στις θέσεις της Επιτροπής καθότι από τη μία αποδέχεται το έννομο συμφέρον του καταγγέλλοντα να υποβάλει την καταγγελία και από την άλλη δέχεται τη θέση του Υπουργείου Υγείας αναφορικά με το αν συνιστά ιατρική πράξη η επίδικη δραστηριότητα του καταγγέλλοντα.

1. Αξιολόγηση θέσεων

Η Επιτροπή, αφού μελέτησε ενδελεχώς τις θέσεις του καταγγέλλοντα, όπως συνοψίζονται παραπάνω, ομόφωνα κρίνει ως ακολούθως:

Η Επιτροπή, έχει επισημάνει, μεταξύ άλλων ότι ο ΟΑΥ πρέπει να κριθεί κατά πόσο συνιστά «επιχείρηση» για τους σκοπούς του Νόμου, όχι συνολικά ως οργανισμός, αλλά συγκεκριμένα σε σχέση με τα γεγονότα αυτά καθαυτά, που περιβάλλουν την παρούσα καταγγελία. Συνεπώς, ο ΟΑΥ πρέπει να κριθεί συγκεκριμένα σε σχέση με την κατηγοριοποίηση των γυναικολογικών εξετάσεων, συμπεριλαμβανομένης της συμβουλευτικής και της δειγματοληψίας να παρέχονται από ιατρούς μαιευτήρες γυναικολόγους και/ή κυτταρολόγους και όχι από εργασθήρια και εν γένει σε σχέση με τη δυνατότητά του να κατηγοριοποιεί τις παρεχόμενες υπηρεσίες υγείας με βάση τις σχετικές νομοθεσίες.

Η Επιτροπή υπογραμμίζει ότι το ΔΕΕ, στην απόφασή του *Federation Francaise des Societes d'Assurance (F.F.S.A.)*²³ ανέφερε ότι, οικονομική δραστηριότητα είναι εκείνη που μπορεί να αναληφθεί στον ιδιωτικό τομέα ή εκείνη που βρίσκεται τουλάχιστον σε ανταγωνιστική σχέση με παρόμοια δραστηριότητα που ασκείται από ιδιωτικές επιχειρήσεις. Είναι προφανές ότι η εξεταζόμενη πρακτική του ΟΑΥ δεν θα ήταν δυνατόν να αναληφθεί από τον ιδιωτικό τομέα. Επισημαίνεται ότι και μόνο εξ αυτού θα μπορούσε να θεωρηθεί ότι οι εν λόγω δραστηριότητες του ΟΑΥ δεν είναι οικονομικής φύσεως.

Η δυνατότητα του ΟΑΥ να προβαίνει σε κατηγοριοποίηση των παρεχόμενων ιατρικών υπηρεσιών δεν αποτελεί οικονομική δραστηριότητα, καθώς, μεταξύ άλλων, δεν αποτελεί πραγματικά ή δυνητικά, δραστηριότητα η οποία τελεί σε ανταγωνιστική σχέση με δραστηριότητες άλλων επιχειρήσεων.

Η Επιτροπή σημειώνει ότι ο τρόπος με τον οποίο επικαλείται και ερμηνεύει τη συγκεκριμένη νομολογία ο καταγγέλλων είναι αλυσιτελής εν προκειμένω, καθώς εστιάζει στα γεγονότα των εν λόγω υποθέσεων όπου υπήρχε η υποχρέωση πληρωμής τέλους και οι δραστηριότητες που αναφέρονται, ήτοι η διαχείριση των αεροδρομίων του Παρισιού και η διαχείριση δημοσίων εγκαταστάσεων τηλεπικοινωνιών, είναι δραστηριότητες οι οποίες θα μπορούσαν να αναληφθούν και στον ιδιωτικό τομέα, κάτι το οποίο δεν ισχύει στις υπό εξέταση δραστηριότητες του ΟΑΥ. Σημειώνεται ότι η Επιτροπή έχει αναφερθεί στην Υπόθεση T-128/98, *Aéroports de Paris κατά Επιτροπής*, για να σημειώσει ότι θεωρείται σκόπιμο κατά την εκτίμηση της έννοιας «επιχείρησης», η διερεύνηση των διαχειριστικών όψεών της, σχετικά με το ποιες είναι οικονομικής φύσης και ποιες αμιγώς διοικητικές και δεν επικαλέστηκε τα γεγονότα αυτής τα οποία διαφέρουν.

Ως προς την αναφορά στην Υπόθεση C-49/07 *MOTOE*, η Επιτροπή έχει σημειώσει ότι σύμφωνα με το ΔΕΕ στην Υπόθεση *MOTOE*²⁴ σε περίπτωση κατά την οποία ένα νομικό πρόσωπο δεν θεωρείται για μέρος των δραστηριοτήτων του επιχείρηση, λόγω άσκησης προνομίων δημόσιας εξουσίας, είναι δυνατόν να θεωρείται ως προς άλλες αν ασκεί οικονομικές δραστηριότητες ανεξάρτητες όμως από την άσκηση προνομίων δημόσιας εξουσίας. Καθίσταται ως εκ τούτου πως ορθά η Επιτροπή επικαλείται την εν λόγω υπόθεση για να καταδείξει ότι υπάρχει η δυνατότητα διαχωρισμού των δραστηριοτήτων μίας επιχείρησης σε οικονομικής φύσεως και μη.

Επίσης, η αναφορά και η ερμηνεία του άρθρου 106 της ΣΛΕΕ από μέρους του καταγγέλλοντα και συγκεκριμένα ότι δεν πρέπει να υφίσταται μόνο διαχωρισμός των δραστηριοτήτων, αλλά πρέπει να διερευνάται και αν υπάρχει παράβαση του άρθρου 106 της ΣΛΕΕ, δεν είναι ορθή. Αυτό διότι, το εν λόγω άρθρο της ΣΛΕΕ και το αντίστοιχο άρθρο 7 του Νόμου, αφορά υπηρεσίες γενικού οικονομικού συμφέροντος με σκοπό να διαπιστωθεί αν εφαρμόζονται σε επιφορτισμένες με αυτές επιχειρήσεις οι απαγορευτικοί κανόνες του ανταγωνισμού. Η Επιτροπή έχει εξετάσει κατά πόσον ο ΟΑΥ μπορεί να χαρακτηριστεί ως «επιχείρηση» σύμφωνα με τη νομολογία. Η Επιτροπή θα εξέταζε κατά πόσον εφαρμόζονται οι κανόνες του ανταγωνισμού, μόνο κατόπιν χαρακτηρισμού του ΟΑΥ ως επιχείρησης στο πλαίσιο του δικαίου του ανταγωνισμού και μόνο κατόπιν επίκλησης του άρθρου 7 από τον ίδιο τον ΟΑΥ, ως προνοεί η εν λόγω διάταξη.

Σε σχέση με τους ισχυρισμούς του καταγγέλλοντα αναφορικά με τις αρμοδιότητες του ΟΑΥ, η Επιτροπή παραπέμπει στην ανάλυση που έχει πραγματοποιήσει και επαναλαμβάνει ότι στο άρθρο 23(3) του εν λόγω Νόμου του ΓεΣΥ διακρίνονται οι παροχές υπηρεσιών φροντίδας υγείας και σημειώνει ότι ο ΟΑΥ συνάπτοντας συμβάσεις με τους παροχείς υπηρεσιών φροντίδας υγείας και κατηγοριοποιώντας αυτούς, ασκεί την αρμοδιότητα του στην παροχή πρόσβασης των παρόχων υπηρεσιών φροντίδας υγείας προς τους δικαιούχους, σύμφωνα με τη σχετική νομοθεσία. Σε σχέση με την αναφορά του καταγγέλλοντα για την ύπαρξη διαφοράς ως προς το κατά πόσο η επίδικη δραστηριότητα του καταγγέλλοντα συνιστά ιατρική πράξη ή όχι, η Επιτροπή σημειώνει ότι ακόμα και αν ο ΟΑΥ ήθελε κριθεί ότι ασκεί με λανθασμένο τρόπο τις αρμοδιότητές του, δεν θα αποτελούσε ζήτημα το οποίο θα απαιτούσε την εφαρμογή ή εξέτασή του υπό το πρίσμα του δικαίου του ανταγωνισμού.

Η Επιτροπή επαναλαμβάνει ότι ο ΟΑΥ κρίθηκε κατά πόσο συνιστά «επιχείρηση» για τους σκοπούς του Νόμου, όχι συνολικά ως οργανισμός, αλλά συγκεκριμένα σε σχέση με τα γεγονότα αυτά καθαυτά, που περιβάλλουν την παρούσα καταγγελία και άρα δεν ισχύει ο ισχυρισμός του καταγγέλλοντα ότι οι βασικές δραστηριότητες του ΟΑΥ είναι οικονομικής φύσεως.

Εν συνεχεία σημειώνεται ότι η Επιτροπή μελέτησε ενδελεχώς τόσο τις θέσεις του ΟΑΥ όσο και τις υπόλοιπες πληροφορίες και/ή στοιχεία που έλαβε στο πλαίσιο της δέουσας προκαταρκτικής έρευνας που πραγματοποιήθηκε και ουδέποτε απέρριψε αναπιλολόγητα τις θέσεις του καταγγέλλοντα, κάτι το οποίο είναι εμφανές και από την ανάλυση της επιτροπής στο παρόν κείμενο.

Ως προς τους ανωτέρω ισχυρισμούς του ΟΑΥ αναφορικά με την αποδοχή από μέρους της Επιτροπής του εννόμου συμφέροντος του ΟΑΥ για υποβολή της καταγγελίας, η Επιτροπή σημειώνει ότι αυτό δεν έχει απολύτως καμία σχέση με το κατά πόσο οι δραστηριότητες του καταγγέλλοντα συνιστούν ιατρικές πράξεις ή όχι. Σύμφωνα με το άρθρο 35 του Νόμου 13(1)/2008, ως ίσχυε κατά το χρόνο υποβολής της καταγγελίας, «[...] Έννομο συμφέρον έχει αυτός που δύναται να αποδείξει ότι υπέστη ή υπάρχει σοβαρός ή πιθανός κίνδυνος να υποστεί αισθητή οικονομική βλάβη ή ότι τίθεται ή υπάρχει σοβαρός ή πιθανός κίνδυνος να τεθεί σε μειονεκτική στον ανταγωνισμό θέση, ως άμεσο αποτέλεσμα της παράβασης.».

²³ Βλ. Υπόθεση 244/94, *Fédération française des sociétés d'assurances and others v. Ministère de l'Agriculture et de la Pêche* [1995] ECR I-4013.

²⁴ Υπόθεση C-49/07, *Μοτασσυκλετιστική Ομοσπονδία Ελλάδος ΝΠΙΔ (ΜΟΤΟΕ) κατά Ελληνικού Δημοσίου*, [2008] Συλλογή της Νομολογίας 2008 I-04863, σκ. 25.

Συνεπώς, το κατά πόσο μία επιχείρηση υπέστη αισθητή οικονομική βλάβη ή έχει τεθεί σε μειονεκτική στον ανταγωνισμό θέση μπορεί να την νομιμοποιήσει να προβεί σε καταγγελία, η οποία θα γίνει αποδεκτή για να εξεταστεί από την Επιτροπή, στη βάση των όσων δήλωσε ο καταγγέλλων και της σχέσης του με τον καταγγελλόμενο, χωρίς όμως αυτά να προδιαγράφουν την έκβαση της καταγγελίας ή να προκαταλαμβάνουν τη νομική ανάλυση και τα συμπεράσματα της Επιτροπής.

2. Συμπέρασμα

Ως εκ των ανωτέρω, η Επιτροπή ομόφωνα αποφασίζει για τους πιο πάνω λόγους ότι οι θέσεις του καταγγέλλοντα δεν δύνανται να ανατρέψουν τα προκαταρκτικά της συμπεράσματα, καθώς δεν έχει τεθεί υπόψη της Επιτροπής οτιδήποτε νέο και/ή οποιοδήποτε ουσιώδες στοιχείο και/ή πληροφορία, που θα έπρεπε να είχε λάβει υπόψη της η Επιτροπή. Ως εκ τούτου, οι ως άνω θέσεις απορρίπτονται.

Η. ΚΑΤΑΛΗΚΤΙΚΑ ΣΥΜΠΕΡΑΣΜΑΤΑ

Ως εκ των ανωτέρω, η Επιτροπή, σύμφωνα με τα ενώπιον της στοιχεία αναφορικά με τα καταγγελλόμενα θέματα, ομόφωνα αποφασίζει ότι ο ΟΑΥ δεν ενήργησε ως «επιχείρηση» για τους σκοπούς του Νόμου στο πλαίσιο της παρούσας καταγγελίας και άρα δεν δύναται να προχωρήσει σε περαιτέρω εξέταση των κατ' ισχυρισμό παραβάσεων του Νόμου.

Ως εκ των ως άνω, η Επιτροπή ομόφωνα αποφασίζει να απορρίψει την εν προκειμένω καταγγελία και να ενημερώσει τα εμπλεκόμενα μέρη για την ως άνω απόφασή της.

Λουκία Χριστοδούλου
Πρόεδρος Επιτροπής Προστασίας Ανταγωνισμού

Ανδρέας Καρύδης
Μέλος Επιτροπής Προστασίας Ανταγωνισμού

Παναγιώτης Ουστάς
Μέλος Επιτροπής Προστασίας Ανταγωνισμού

Άριστος Αριστείδου Παλούζας
Μέλος Επιτροπής Προστασίας Ανταγωνισμού

Πολυνείκης-Παναγιώτης Χαραλαμπίδης
Μέλος Επιτροπής Προστασίας Ανταγωνισμού